יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 95 | Łódź, Poniedziałek, 23 kwietnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, ח' אייר תרצ"ד | № 95

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער אין ווארשא

די רעדע פון מין. בארטו אויף דער אויפנאהמע ביים פוילישען אויסערן-מיניסטער

וואַרשאַ, 22. (טעלעפאָניש).

פינף מינוט פופציג איז אַוועַנד איז מיטן לוקסוס צוג פון פאַריז אָנגעקומען קיין וואַרשאַ דער פראַנצויזישער אויסערן־מיניסטער לואי באַרטו, אין דער בעגלייטונג פון קאַבינעט־שעף ה' ראַשאַ.

פון פוילען האָט דעם מיניסטער בעגלייט דער פראַנצויזישער אמבאסאדאָר אין פוילען, ה' לאַראָש.

אויף דער באַהן האָט איהם בעגריסט אין נאָמען פון דער פוילישער רעגירונג דער פראָטאָקאָל־שעף פון אויסערן־מיניסטעריום קאַראַל ראָמער א.אַ. הויכע בעאַמטע, פאָרשטייער פון דער רעגירונג און מיליטער.

שפּעטער איז דער פראַנצויזישער אויסערן־מיניסטער אין דער בעגלייטונג פון אַמבאַסאַדאָר לאַראָש און קאַבינעט־שעף ראַשאַ אָפּגעפאָהרען אין דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע.

וואַרשאַ, 22. (טעלעפאָניש).

לכבוד דעם מין. באַרטו האָט היינט 8 אין אַוועַנד דער מין. בעק אַרויסגעגעבען אַ פייערליכען מיטאָג אין וועלכען עס האָבען אָנטיילגענומען דער פינאַנץ־מיניסטער זאַוואַדזקי, דער וויצע־מיניסטער שעמבעק, דער אַמבאַסאַדאָר לאַראָש, דער ראַט־געבער פון דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדע, דע־ברעסי א.א.וו.

נאָכן מיטאָג איז אין די אַפּאַרטאַמענטען פון מין. בעק פאָרגעקומען אַ ראַוט, אויף וועלכען עס זענען געקומען עטליכע הונדערט מאַן פון דער פאָליטישער וועלט, פאָרשטייער פון דער אַרמעי און פון אַרטיסטישע און געזעלשאַפטליכע ספערען.

וואַרשאַ, 22. (טעלעפאָניש).

אויף דעם מיטאָג, וואָס איז אַרויסגעגעבען געוואָרען לכבוד דעם פראַנצויזישען אויסערן־מיניסטער באַרטו, האָט דער פוילישער אויסערן־מיניסטער בעק געהאַלטען אַ פייערליכע בעגריסונגס־רעדע אויף וועלכער עס האָט געענטפערט דער פראַנצויזישער גאַסט.

דער פראַנצויזישער אויסערן־מיניסטער האָט צ. א. געזאָגט: די פריינדשאַפט צווישען פראַנקרייך און פוילען איז געוואָרען אַ בונד. אין יאָהר 1921, אַלס קריגס־מיניסטער אין'ם קאַבינעט פון וועלכען פאָר־זיצער איז געווען מיין פריינד אַריסטיד בריאַן, האָב איך אָנטייל גענומען אין שליסען דעם טראַקטאַט, וואָס פעראייניגט אונז. היינט קום איך דאָ, אַלס אויסערן־מיניסטער בכדי צו בעשטעטיגען זיין ווירקזאַמ־קייט און דויערהאַפטיגקייט. אונזער און אייער פּאָליטיק צייכענען זיך אויס מיט דערזעלבער ערענטליכקייט. מיר ווילען נישט קיינעם אַטאַקירען און נישט דראָהען. מיר שאַנעווען אַלעמענס גערעכטע רעכט. אונזער הסכם איז נישט אין קיין סתירה מיט קיין ערענטליכער בעמיהונג און פּרוב, וואָס צילט צו אָפּשפּאַנונג.

אין דער ווירטשאַפטליכער הינזיכט זענען מיר אויך אין אַ הסכם וואָס צילט צו דערנעהנטערונג, עס פעראייניגט אונז, אַלזאָ, אַ געמיינזאַמע אַקציע, און צווישען אונז קאָן קיין שום פירוד נישט זיין.

פאַריז, 22. (ספּ. טעל.)

היינט איבערפריה איז דער פראַנצויזישער אויסערן־מיניסטער באַרטו, אויפ'ן וועג קיין וואַרשאַ, אַדורכגעפאָהרען בערלין. אויפ'ן וואָגזאַל אין טיר־גאַרטען האָט איהם בעגעגענט דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר פראַנסואַ פאָנסע, וועלכער איז מיט איהם אַריבערגעפאָהרען אויפ'ן שלעזישען וואָקזאַל.

דאָרט האָט איהם איך נאָמען פון דייטשען אויסערן־מיניסטער נויראַט, בעגריסט דער שעף פון דיפּלאָמאַטישען פּראָטאָקאָל גראַף בעגנטוויטש.

אויפ'ן פראַנצויזישען וואָקזאַל האָט דער מין. באַרטו געפיהרט געשפּרעכען מיט דייטשע דיפּלאָ־מאַטען.

א יאהר יודען-רדיפות אין היטלער-דייטשלאנד

איבערזיכטס-ארטיקעל אין דער לאנדאנער „טיימס“

לאָנדאָן, (יט"א). אין אַ לאַנגען צוויי־שפּאַלטיגען אַרטיקעל גיט „טיימס“ אַן איבערזיכט פון די יודען־רדיפות אין דייטשלאַנד זייט דעם באַי־קאָט פון אַפּריל 1933.

פעררופענדיג זיך אויף דער לעצטער „פריה־לינגס־אָפענסיווע“, פאַר דער אונטערשטיצונג פון קליין־האַנדעל, בעמערקט דער אויטאָר פון אַרטי־קעל, דאָס הגם אָפיציעל ווערט געלייקענט דער ראַסען־כאַראַקטער פון דער דאָזיגער קאַמפּאַניע ווערט זי אָבער אָהן ספק אָוי פערשטאַנען אין די פערשידענע ערטער.

„טיימס“ גיט דאַן אַ סומאַרישען איבערבליק איבער די לעצטע אַנטי־יודישע אויסשרייטונגען אין בייערן, בעריכטענדיג אין קורצען וועגען די געשעהנישען אין אַטאַסענבורג, ביינגבערג און גונצענ־הויזען.

נישט קוקענדיג אויף די כלומרשטע אונטער־שיידען צווישען דער אָפיציעלער פּאָליטיק און דער לאָקאַלער פּראַקטיק, איז אָבער קיין ספק נישט, שרייבט די „טיימס“ אַז די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּאָליטיק אַלס גאַנצעס איז האַ־ אַרויסשטויסען יודען פון עפענטליכען דינסט. פון די פרייע בערופען און פון דער קונסט, לאָזענדיג זיי אָבער זיך בעשעפטיגען אין האַנדעל. און דאָס דערפאַר, שרייבט „טיימס“ ווייל „אויב די געשיכטע האָט וואָס עס איז אויס־געלערנט איז עס געווען בעמליך די „תורה, אַז יודען קען נישט פערטיליגט ווערען. אַ צווייטע לעהרע פון דער געשיכטע איז, אַז יודען קענען אין האַנ־דעל נישט אַריינגעשטויסען ווערען אין קיין געטאָ“.

דער אויטאָר פון אַרטיקעל ווייזט אָן, אַז זיי־ענדיג געטראָפען דורך גרויסע ווירטשאַפטליכע שווע־ריגקייטען האָט דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער שטאַט געמוזט מסכים זיין צוצולאָזען יודען, זאָגאַר צו זיין אַ. גוף. „פיהרער“ אין ווירטשאַפטליכען לעבען, „אַ יודישער פיהרער“! דאָס איז אַ גאַנץ אויסערגעוויינליכע קאָנצעסיע פאַרן צווייטען יאָהר פון נאַציאָנאַל־סאָ־ציאַליזם, דאָס איז אַ זאַך, וואָס איז עלול אַ־פּסטורע־פען אַ ביטערע ענטוישונג אין די רייהען פון דער נאַצי־בעוועגונג“.

אין דעם זעלבען „טיימס“־נומער איז רעפּראָ־דוצירט אַ פאָטאָגראַפישע אויפנאַהמע פון אַ שילד ביים אַריינפאָהר אין אַ דייטשער שטאָט מיט דער אויפשריפט: „יודען אונגעוואונשען“.

ארעסטירט א ראבינער

ווייל דער דייטשער פאליציי-קאמיסאר פערשטעהט איהם נישט

בערלין, 22. (יט"א טעלעגראַפיש).

אויף אַ ציוניסטישע פערזאַמלונג איז אָנגעקומען פּאָליציי און די פערזאַמלונג פונאַנדערגעלאָזען. דער רעדנער ראַבינער דר. פרינץ איז אַרעסטירט געוואָרען. ער איז אַרעסטירט געוואָרען דערפאַר, וואָס דער אַנוועזענדער פּאָליציי־קאָמיסאַר האָט נישט פער־שטאַנען וואָס דער רעדנער רעדט.

נאָך דעם ווי דער ענין איז אויפגעקלערט געוואָרען איז דער ראַבינער פרינץ בעפרייט געוואָרען.

דעפוטאט ראבינער נוראק אויף אנ'אודיענץ ביים הויך-קאמיסאר אין א"י

וואס האט רעד הויך-סאמיסאר ערקלערט וועגן אימיגראציאנס-דעפארטאמענט

ירושלים (יט"א) דער הויך־קאָמיסאַר פון א"י סער אַרטור וואוקאָפּ האָט אויפגענומען אויף אַנ'אודיענץ דעם דעפ. ראַבינער מרדכי נוראַק פון ריגע, וועלכער ווײלט אין ארץ־ישראל.

בעת דער אודיענץ האָט דער הויך־קאָמיסאַר ערקלערט, אַז דער אימיגראַציאָנס־דעפּאַרטאַמענט פון דער א"י־רעגירונג ווערט איצט רעאָרגאַניזירט אויף אַזאַ אופן, אַז דאָס ערלעדיגען די בקשות פון עולים־קאַנדידאַטען וועט קענען גיך ערלעדיגט ווערען.

די ערקלערונג פון הויך־קאָמיסאַר איז גע־מאַכט געוואָרען אַלס ענטפער אויף דער אַרויסגע־זאָגטער מיינונג פון ראַבינער נוראַק, אַז די יודען פון דער גאַנצער וועלט זענען שטאַרק בעזאָרגט צוליב די שוועריגקייטען, וואָס ווערען געמאַכט זאָגאַר פאַר די לעגאַלע עולים, קאַפּיטאַליסטען, וואָס קומען שאַפען נייע אַרבייטס־מעגליכקייטען מוזען וואַרטען אַ יאָהר צייט אויף צו בעקומען דעם נויטיגען סערטיפיקאַט. אַ ריגער שאָקאָלאַד־פאַבריקאַנט, וואָס האָט איינגעאָרדענט אַזאַ פאַבריק אין א"י האָט געמוזט וואַרטען זעהר לאַנג אויף דער ערלויבניש אַריינצובריינגען אין לאַנד ספּעציאַ־ליסטען־מייסטערס און האָט סוף־כל־סוף געמוזט אויסבאָרגען עטליכע סערטיפיקאַטען ביים ריגער צאָל־אַמט, ווען נישט וואָלט די פאַבריק נאָך ביז היינט נישט געווען אין בעוועגונג. ווירקליכע טו־ריסטען טרעפען אָן אויף שווערע לאַנגדויערנדע פאָרמאַליטעטען, אַזוי דאָס זיי מוזען רעזיגנירען און פאָהרען קיין איטאַליען אָדער שווייץ און אין רעזולטאַט פערלירט א"י פיל איינקונפטען.

ווייטער האָט ראַבינער נוראַק אָנגעוויזען, אַז האַנדווערקער און קליינהענדלער פון די 250 פונט־קאַטעגאָריע מוזען זיך בכלל מיאש זיין פון עמי־גרירען קיין ארץ־ישראל, ווייל זייערע בקשות בלייבען אָהן ענטפער, דאָס זעלבע איז אויך בנוגע קרובים פון א"י־איינוואוינער.

דער הויך־קאָמיסאַר האָט מיט גרויס אינטע־רעס אויסגעהערט די אויספיהרונגען פון ראַבינער נוראַק און צום סוף ערקלערט, אַז די עליה ווערט פאַרט פערשטאַרקט, והראיה אַז פון 4000 עולים אַ יאָהר איז די ציפער געשטיגען אויף 40,000 דאָס לעצטע יאָהר.

ווען פאהרט טראצקי אוועק פון פראנקרייך?

פּאַריז, 22. (ספּ. טעל.)

עס קורסירט אַ קלאַנג, אַז טראָצקי וועט דער פּלעביסיט פערלאָזען די ווילע קער־מאַניק מאָרגען 5 איבערפריה.

מען ווייסט נאָך נישט אין וועלכער ריכטונג טראָצקי וועט אַוועק.

אויך די דאַטע פון זיין אַוועקפאָהר איז נאָך נישט בעקאַנט דער זיכערהייטס־מאַכט.

בלוטיגע מאניפעסטאציעס אין שפאניען

פּאַריז, 22. (ספּ. טעל.)

אין אַ רייהע שטעט פון שפּאַניען זענען פאָרגע־קומען פּראָטעסט־מאַניפעסטאַציעס געגען דער אַזוי גערופענער „פאָלקס־אַקציע“ עס זענען דאָ פערוואונדעטע.

מאַדריד, 22. (ספּ. טעל.)

אַלס צייכען פון פּראָטעסט געגען דעם קאָנגרעס פון דער „פאָלקס־אַקציע“ איז אין מאַדריד פּראָקלאַ־מירט געוואָרען אַ קאָמוניקאַציע־שטרייק, וועלכער האָט אַ רומגענומען די אונטערגרונד־באַהנען, טראַמ־ווייען, טאַקסיס א.אַ.וו.

לסוף איז אויסגעבראָכען אַ אַלגעמיינער שטרייק וואָס האָט געטראָפען די בעפעלקערונג איבגאַנצען אומגעריכט.

די עפענטליכע בנינים ווערען אָפּגעהיט דורך מיליטער־אָפּטיילונגען.

די באַהנען גייען נאָך.

אין סעווילאַ האָט מען געפרובט אונטערצינדען אַ צוג, וואָס האָט געפיהרט די מיטגלידער פון דער „פאָלקס־אַקציע“ אויפ'ן קאָנגרעס אין מאַדריד.

דער ארלאזאראוו-פראצעס וועט דויערן 5 וואכען

אלע פארבערייטונגען זענען שוין פערטיג

ירושלים, 22. (יט"א טעלעגראַפיש).

אַלע פאַרבערייטונגען צום אַרלאַזאַראָוו־פּראָ־צעס זענען שוין פערטיג. יעדען טאָג וועלען פאָרקו־מען צוויי זיצונגען. ווי מ'רעכענט וועט דער פּראָ־צעס דויערן פינף וואָכען.

מיטוואָך, דעם 2-ט ען מאַי ד. י. קומט פאָר אין „פילהאַרמאָניע
א גראנדיעזער קאנצערט
געווידמעט דעם 40-יעהריגען יובל
פון פערדינסטפולען דיריגענט
מ. דארגוזשאנסקי
מיט דער בעטייליגונג פון דעם בעריהמטען אבערקאַנטאָר פון האַנאָווער ישראל אלטער | און דעם בעריהמטען אבערקאַנטאָר פון דער לאַנדאָנער סינאַגאָגע ישראל לעווי
צוזאַמען מיט דעם מענער-קינסטלער=כאָר פון „הזמיר“

די ראסען־פאליטיק וועט ווייטער געפירט ווערן

ערקלערט דער דייטשער ראסען־עקספערט

ב ע ר ל י ן, 22 (יט״א טעלעגראפיש) דער ראסען־עקספערט דר. גערקע, האט אין ברעסלויער לונא־פארק געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט געזאגט, אז ס׳זענען נישט נויטיג קיין שום קאמפראמיס־פארשלאגען, ווייל די ראסען־פאליטיק וועט ווייטער געפיהרט ווערען ווי ביז איצט.

א גאס איז תל־אביב אויף מאצקינס נאמען

י ר ו ש ל י ם, 22 (יט״א טעלעגראפיש) דער בירגער־מייסטער פון תל־אביב דיזענגאף האט מיטגעטיילט, אז אין תל־אביב וועט אנגערופען ווערען א גאס אויף מאצקינס נאמען.

נייער סאוויעטישער פליה־באלאן צו דער סטראטאספערע

מ א ס ק ו ו ע, 22 (סם. טעל.) דער צענטראלער אעראהידראדינאמישער אינסטיטוט אין מאסקווע האט בעשלאסען צוצוטרעטען צו בויען א נייעם סטראטאספערישען באלאן, וואס זאל קאנען איבערשטייגען די הויך פון 22 קילאמעטער.

דער אויפשטייג פונ׳ם נייעם באלאן זאל פארקומען נאך אין זומער ה. י.

עס ווערט פראיעקטירט א פליה אין אנ׳אפענער גאנדאלע אין א ספעציעלען הערמעטישען אנצוג.

ערשטע אוונט־צייטונג אין ארץ־ישראל ערשיינט אין תל־אביב

צווייטע נייע טאג־צייטונג ערשיינט אין ירושלים. פראיעקט פון א דייטש־העברעאישע טעגליכע צייטונג אין ירושלים

ירושלים. אונטערן נאמען „עתון מיוחד״, הויבט אן דעם 22־טען אפריל צו ערשיינען אין תל־אביב א נייע טעגליכע העברעאישע צייטונג אונטער דער רעדאקציע פון מאיר גראסמאן. דער „עתון מיוחד״ וועט זיין די ערשטע אוונט־צייטונג אין א״י.

דעם 24. אפריל הויבט אן אין ירושלים צו ערשיינען די רעוויזיאניסטישע טעגליכע צייטונג „הירדן״ אונטער דער רעדאקציע פון ד״ר יוסף קלויזנער.

אין ירושלים ווערט איצט בעטראכט די פראגע פון ארויסגעבען א טעגליכע צייטונג אויף העברעאיש און דייטש. די צייטונג וועט האבען די אויפגאבע צו העלפען די איינגעוואנדערטע דייטשע יודען זיך בעסער ארייענטירען אין יודישען און אלגעמיינעם לעבען פון לאנד און דער בעהנטערען זיי צו פערשטעהען בעסער די אינטערעסען פון ישוב.

די גרעסטע טייל איינגעוואנדערטע דייטשע יודען פיהלען זיך אין א״י אין א געדריקטער שטימונג דערפאר, ווייל זיי קענען נישט לייענען די העברעאישע פרעסע און זענען אפגעריסען פון דער וועלט. די נייע צייטונג וועט זיי געבען נישט בלויז ביידע אין ביידע שפראכען, נאר וועט אויך האבען א ספעציעלע אפטיילונג פון לעקציעס אין דער העברעאישער שפראך, דורך וועלכע די איינגעוואנדערטע דייטשע יודען וועלען זיך קענען אויסלערנען שנעלער צו פערשטעהען און רעדען העברעאיש.

„דער אנטיסעמיטיזם וועט סוף כל סוף פאלען״

ערקלערט גענעראל סמאטס

ק א פ ש ט א ט, (יט״א) סוף פאריגע וואך האט גענעראל סמאטס געלעגט דעם גרונדשטיין פאר א נייער סינאגאגע אין קאפשטאט. אין דער פייערונג האט זיך בעטייליגט א גרויסער עולם. גענעראל סמאטס האט געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט צוו. אנד. ערקלערט:

איך בין פולשטענדיג איבערצייגט, אז דער אנטיסעמיטיזם וועט סוף כל סוף פאלען. אזוי לאנג ווי איך וועל זיין יוסטיץ־מיניסטער, וועלען אלע בירגער אין דרום אפריקא בעהאנדעלט ווערען אויף א גלייכען אופן. אין דרום אפריקא וועט נישט זיין קיין גהעטא. אין אונזער לאנד דארפען די יודען נישט מורא האבען פאר דער צוקונפט.

גענעראל סמאטס האט פערענדיגט, אז ער איז איבערצייגט, דאס סוף כל סוף וועט די עפענטליכע מיינונג רעהאביליטירען די פאזיציע פון די יודען אויף דער גאנצער וועלט.

ד״ר וולאדיסלאוו ווראבלעווסקי

פרעזעס פון דער „באנק פאלסקי״

וו א ר ש א, 22. (טעלעפאניש)

דער מלוכה־פרעזידענט האט נאמינירט דעם ד״ר וולאדיסלאוו ווראבלעווסקי אלס פרעזעס פון „באנק פאלסקי״ אויפ׳ן שטח פון ווייטערדיגע פינף יאהר.

ארויסגעשלעפט 52 טויטע קערפערס

און דער גורל פון נאך 78 בערג־ארבייטער איז אומבעקאנט

ב ע ל ג ר א ד, 22 (סם. טעל.)

לויט ידיעות, וואס זענען אהער אנגעקומען בעת׳ן אויפרייס פון דעם קוילען־גרובען הינטער סאראיעווא, האבען זיך אינעווייניג געפונען 221 קוילען־גרעבער. פיל פון זיי האבען זיך געראטעוועט דורך אנטלויפען אין פעלד. ארומגעכאפט פון פחד און אימה קעהרען זיי זיך ערשט היינט צוריק אין זייערע הייזער.

ביז היינט אין אוונט האט מען ארויסגעשלעפט 52 טויטע קערפערס פון די ארבייטער. עס איז נאך נישט בעקאנט דער גורל פון 78 מאן. אויפ׳ן ארט זענען ארויסגעפאהרען ספעציעלע קאמיסיעס.

אנפראגען וועגען א״י־ענינים אין ענגלישען פארלאמענט

ל א נ ד א ן, (י. ט. א.) אויף דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען אונטערן־הויז האט דער דעפוטאט לעקי (ליבעראל) געשטעלט דעם קאלאניען־מיניסטער פאלגענדע אינטערפעלאציע:

צי וויס דער מיניסטער וועגען דעם פלאן צו בענוצען זיך מיט׳ן ים כנרת (ים הגליל) אלס רעזערוואואר אין צוזאמענהאנג מיט די עלעקטריפיקאציע־ארבייטען, וואס ווערען איצט געפיהרט אויף די ברעגען פון ירדן, עטליכע מייל צו דרום פון ים כנרת? צי וויס דער מיניסטער, אז דאס וועט גורם זיין דאס אין געוויסע פעריאדען וועט דאס וואסער אין ים־כנרת זיך הויבען און אין אנדערע פעריאדען וועט עס פאלען? און צי איז דער מיניסטער גרייט תיכף צו עמפפעלען דער א״י רעגירונג אפצושטעלען די פערשוועכונג פון דער אזיערע וואס ווערט אזוי פערהייליגט דורך אלע קריסטען?

אין א שריפטליכען ענטפער אויף דער אנפראגע האט דער קאלאניען־מיניסטער פיליפ קאנליף־ליסטער ערקלערט:

די קאנצעסיע, וואס איז ערטיילט געווארען די רוטענבערג־געזעלשאפט אין 1926, ערלויבט דער דאזיגער געזעלשאפט צו בענוצען זיך מיט דעם ים־טבריה אלס וואסער־רעזערוואר. לויט דער קאנצעסיע מעג די געזעלשאפט הויבען ביז׳ן מאקסימום אדער לאזען פאלען ביז׳ן מיגימום דעם וואסער פלאך פון דער אזיערע, ווי עס וועט אפגעמאכט ווערען צווישען דעם הויך־קאמיסאר און דער געזעלשאפט.

איך בין נישט אינפארמירט, וואס פאר א ווירקונג די איצט געפיהרטע ארבייטען האבען אויף דעם וואסער־שטאנד פון דער אזיערע, אבער איך וועל די זאך אויספארשען.

אויף דער זעלבער זיצונג פון פארלאמענט האט דעפוטאט דזשאעל (קאנסערוואטיסט) אינטערפעלירט דעם קאלאניען־מיניסטער, וואס איז די סבה, צוליב וועלכער די אראבישע רעליגיעזע געריכטען אין א״י בעקומען פינאנסיעלע אונטערשטיצונג, בעת די רבנישע געריכטען אדער די רעליגיעזע געריכטען פון אנדערע געמיינדען אין א״י בעקומען נישט אזא אונטערשטיצונג.

— צי האלט דער מיניסטער אז דער איצטיגער מצב־הענינים איז דער ריכטיגער?

אויך אויף דער אינטערפעלאציע האט דער קאלאניען־מיניסטער סער פיליפ קאנליף־ייסט ער געגעבען א שריפטליכע תשובה, אין וועלכער עס איז געווען געזאגט:

אין דער צייט, ווען די בריטישע ארמעע האט אקופירט א״י, זענען די מוזולמענישע געריכטען געווען א טייל פון געריכטס־סיסטעם פון לאנד. אלס אזעלכע זענען זיי אויך אויף ווייטער איינגעהאלטען געווארען, און זייערע הכנסות ווערען צוגערעכענט צו די עפענטליכע פאנדען, בעת די זעלבע פאנדען דעקען אויך די הוצאות פון די דאזיגע געריכטען. דאזיגען די רבנישע געריכטען ווי אויך די געריכטען פון אנדערע קהלות, הגם זיי ווערען אנערקענט, זענען זיי אבער אין די טערקישע צייטען נישט געווען אויסגעהאלטען דורך דער מלוכה, און די זעלבע שטעלונג איז לגבי זיי איינגעהאלטען געווארען אונטער דער בריטישער אדמיניסטראציע. אין איצטיגען מאמענט ווערט געפיהרט א קארעספאנדענץ מיטן הויך־קאמיסאר וועגען א פאדערונג פון דער יודישער געמיינשאפט צו סובסידירען דעם בית־דין. און איך וועל דעם ענין גענוי בעטראכטען נאכ׳ן בעקומען די ענדגילטיגע מסקנא פון הויך־קאמיסאר.

יודיש

קאמערשל־טעאטער

אלעע 1. מאי 2.

גאסטשפילען פון אנסאמבל פון ווארשאווער „פאוויליאן״־טעאטער

אנפיהרונג: חיים סאנדלער

צוזאמען מיט די בעליבטע ארטיסטען חנה לעווין און ראזא סאנדלער.

גרויסער ערפאלג!

היינט, מאנטאג, 9 אוונט סענסאציאנעלער בינע־רעפארטאזש פון היטלער־לאנד

לאדז האט נאך דאס נישט געזעהען! גרעסטע טעאטער־סענסאציע!

אין ברוינעם גיהנם

אין 3 אקטען, 5 בילדערפון יחיאל פאס. אין דער פיעסע ווערען בולט געשילדערט די גרויליכקייטען פון היטלער־לאנד

נייע אריגינעלע קאסטיומען! נייע אויסשטאטונג!

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149־07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־ שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

ראטעוועט אייער געזונט!!!

קראנקע אויף רופטורען (ברוך־קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גומי־באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך־קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך־באנדאזשען.

אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביינער (הויקערס) ארטאפעדישע הייל־גארסעטען אויף ביינער־שווינדזוכט און אלע אנדערע סטעלערן ארטאפעדישע הייל־אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס־מאדעלען. אויף זשילאקעם — גומי־זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל־ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. Petrykiewicz

אויס לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177־09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס־באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק־בריף

(אין זגערזש אויף סלאוואצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

אכטונג שיך־סוחרים!

היינט, מאנטאג, ד. 23 אפריל, 8.30 אוונט קומט פאר

א פערזאמלונג

אין סערוויס־לאקאל פיעטריקאווער 90, אין אנגעלעגענהייט דער פאדערונג פון די שוסטער־ארבייטער.

מיטגלידער און נישט־מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו קומען. די פערוואלטונג.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שייטל ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט

ביי קערש, סקווערא 15

אויערן, נאז און האלז־קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעם פון 11—2 און פון 5—8 אוונט.

ענטשולדיגונג

דערמיט ערקלער איך מיין מיפסטע חרטה פאר מיין נישט טאקטישע האנדלונג געגען דער קאנטראל חברים פון דער סוויטער־ נייער = סעקציע ביים סאצ. האנדווערקער־פעראיין, ציגעל־גאס 4. אלס צייכען פון חרטה גיב איך 10 זל. לטובת דעם פעראיין. י. ליס, פולנאצנא 11

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—11 מיטאג און פון 5—9 אוונט זונטאג פון 10—1 בייטאג.

אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

פארגלאז, ביזשוטעריע

און לאמבארד־ סוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

הכשרה־מחנה פון בנות־אגודת־ישראל

נארוטאוויטשא 41, טעל. 77־109.

אין אונזער מחנה געפינען זיך ערשטקלאסיגע קוואליפיצירטע: שניידערינס, נייטארינס, העפטערינס, שטיקערינס, דערציערינס און אלע ארט פרויען־ארבייט.

יודישע פרויען בענוצט אייך ארבייטס־כוחות פון רעליגיעזע יודישע מיידלעך!

הנהלה.

אונזער חשובן פרעזעס ה׳ בעריש ראזען צוליבן פריהצייטיגען טויט פון זיין קינד דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.

זיין געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון גמילת חסדים מבית החסידים פיטסטשנע בזשעזשינער 17.

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז.
23 אפריל 1934

דער מאדערנער מענשען=האנדעל

נאכ'ן בעזוך פון הויכקאמיסאר פאר די פליטים

קיין ווארשא איז נאך א לאנגער ערווארטונג פארגעקומען דער הויכקאמיסאר פאר די ענינים פון די דייטשע פליטים פראפ. דזשעמס מאקדאנאלד. דער גאסט איז אויפגענומען געווארן מיט גרויס כבוד. עס זענען פארגעקומען אויפנאהמען פאר זיין עהרע וועגען, ער האט אפגעהאלטען קאנפערענצען מיט אייניגע מלוכה=מענער, ער האט פון זיין זייט אויפגענומען די פארשטעהער פון דער פרעסע און האט זיי געגעבען ערקלערונגען וועגען מצב פון דער הילף פאר די פליטים פון דייטשלאנד, וועגען די מעגליכקייטען און אוממעגליכקייטען פון דער הילף. ער האט געטרייסט, אז דער אויסוועג קאן זיין פאר זיי עמיגראציע קיין פאלעסטינע, אבער אט די זאך איז גאר נישט אזוי איינפאך. וועגען עצם פון פראבלעם האט דער הויכקאמיסאר פון פעלקערבונד גערעדט אין דעם זין, אז דאס איז אייגענטליך א נאטירליכע ערשיינונג, ווייל דייטשלאנד איז געצוואונגען פטור צו ווערען פון איבערפלוס פון איהרע ארבייטסלאזע פונקט אזוי ווי אנדערע לענדער זעהען זיך צו בעפרייען פון זייערע ארבייטסלאזע.

הערענדיג די אויספיהרונגען פון מאקדאנאלדן, האט מען בעקומען דאס געפיהל פון ביטערקייט און טיפער ענטוישונג, שרייבט וועגען זיינע איינדרוקען פון די געשפרעכען מיטן הויכקאמיסאר דער פובליציסט פון „ג. פ.“ מען איז אייגענטליך געווען עדות פון דעם באנקראט פון מאראל און פערשטאנד פון דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט און מאקדאנאלד איז געווען דער סינדיק פון דער באנקראטירטער מאסע. ווייל צי איז די וועלט ווירקליך אזוי דום געווארען אדער אזוי פערגעמיינערט געווארען, אז זי פערשטייט שוין נישט אין וואס אייגענטליך עס בעשטייט דאס פראבלעם פון די יודישע פליטים פון דייטשלאנד?

עס איז פאראן, פיהרט דער פובליציסט זיינע אינטערעסאנטע בעטראכטונגען, א לאנד, וואו אלץ, וואס האט א שייכות צו גאט און צו מענשען איז צוטראטען געווארען מיט די פיס, א לאנד, וואס האנדעלט מיט מענשען, שקלאפעריי איז אייגענטליך אנ'איידעלע און מענשליכע טאט לגבי דעם, וואס דארט קומט פאר. ווייל וואס איז דאס אזוינס שקלאפעריי? מען נעהמט מענשען און מען צווינגט זיי צו ארבייטען און דערפאר גיט מען זיי, זאל זיין מאגנעלהאפט, צו עסען און מען פערזארגט זיי לויט זייערע בעדערפעניששען. אין דייטשלאנד אונטער דעם רעזשים פון היטלער'ן האט מען די שקלאפעריי געמאכט פאר א פריווילעגיע. די צוזאגס-באטאליאנען, וואו עס ווערט בעשעפטיגט די יוגענד פאר א נישטיגען געהאלט, ווערען בעטראכט אלס איינע פון די גרעסטע דערגרייכונגען פון היטלעריזם. דערצו ווערען צוגעלאזט נאר פריווילעגירטע. יודען, מארקסיסטען, ליבעראלען און פאציפיסטען — זיי שטעלט מען אויס אויף הונגער און געוואלט-טאטען, זיי צווינגט מען צו עמיגראציע.

און וואס זאגט וועגען דעם אלעמען איירא און אמעריקע? די גאנצע אזוי גערופענע ציוויליזירטע וועלט? צי האט מען איבערגעריסען די דיפלאמאטישע בעציהונגען מיט'ן דאזיגען לאנד? צי ווערען געגען דעם לאנד אנגעווענדט מיליטערישע אדער עקאנאמישע סאנקציעס: עס הויבט זיך גארנישט אן. מען האלט דאס פאר א גאנץ נארמאלע ערשיינונג און מען פערנעהמט זיך בלויז מיט דער פראגע פון די היימלאזע, פון די פליטים, פון די געליטענע פון דאזיגען רעזשים, פונקט ווי דאס וואלטען געווען געליטענע פון א נישט-געהערטענ'ס, פון אנ'ערדציטערניש, פון א פערפלייצונג און נישט פון א רעזשים, וואס מאכט חוזק פון די עלעמענטארסטע געזעצען פון מענשליכען צוזאמענלעבען.

און דער היטלעריזם און זיין בעהאנדלען מענשען, אייגענע בירגער, איז דאך נישט קיין ערד-ציטערניש. דאס איז דאך א סיסטעם, וואס איז געשאפען געווארען דורך מענשען און א סיסטעם, וואס שטעקט אן אויך אנדערע לענדער און פעלקער. אזא סיטואציע ווי אין דייטשלאנד איז דאך פאראן אויך אומעטום. אומעטום איז פאראן איבערגענוג רייכטימער און איבעראל זענען פאראן ארבייטסלאזע. מען קאן די פראגע פון דער ארבייטסלאזיגקייט לעזען אזוי, אז מען זאל די פאראנענע ארבייט צוטיילען צווישען אלע. מען קאן אבער טון אויך אזוי: מען קאן א טייל פון די ארבייטסלאזע אויסמארדעווען און די איבעריגע אפגעבען זייערע פלעצער. אט אזוי האנדעלט דאס נייע דייטשלאנד, אט דאס איז דער היטלעריזם אין דייטשלאנד און אין די אנדערע לענדער.

אויפ'ן ערשטען פייער פון די קרבנות זענען אוועק די יודען. אבער דער היטלעריזם פערשטייט די לעכערליכקייט פון זיין אנטיסעמיטיזם. דעריבער האט ער זיך געשאפען די דאקטרין פון דער ראסע. עס איז דאך ווירקליך לעכערליך, ווען א לאנד פון עטליכע און זעכציג מיליאן האט זיך אנגעווארפען אויף דעם הייפעל יודען.

מען מוז די צאהל קרבנות מאכען א סך מאל ברייטער און גרעסער, נעכטען זענען די יודען, היינט רעדט מען שוין, אז ביסמארק און לודענדארף זענען אויך יודען, מארגען וועט מען אין יעדען שולצע און מילער געפינען יודיש בלוט, ווייל איינער וועט מוזען אויפפרעסען דעם אנדערן, כדי זיך אליין אנצוזעטיגען. עהנליך מוז פארקומען אויב מען זאל נאכטון דייטשלאנד, מיט די זשעלינסקי'ס און זאלעווסקי'ס, וועלכע שטאמען אויך כלומרשט פון יודען אין פוילען מיט די דיופאנס און דיובאלס אין פראנקרייך א. א. וו.

די זשענעווער אינסטיטוציע קוקט זיך צו צו דער דאזיגער דערשרעקענדיגער ערשיינונג און האט נישט קיין אנדערע מיטלען ווי פרובען ארויסהעלפען די פליטים, אנשטאט צו גרייפען טיפער, אנשטאט נישט צו דערלאזען צו אזעלכע בארבארישע לעזונגען פון פראבלעם פון ארבייטסלאזיגקייט בכלל. און עס קומט דערפון ארויס, וואס איין לאנד ווי דייטשלאנד ווארפט ארויס איהרע אייגענע בירגער און די אנדערע לענדער ווילען זיי נישט אויפנעהמען, ווייל זיי טענה'ן, אז זיי אליין האבען גענוג היימישע ארבייטסלאזע.

דער ביישפיל פון דייטשלאנד איז אנשטעקענדיג און די טאלעראנץ, מיט וועלכער עס ווערט ארומגערינגעלט די גרעסטע שאנדע פון אונזער יאהרהונדערט, ערמוטיגט אויך אנדערע לענדער נאכצוטון דעם ביישפיל פון דריטען רייך. קעמפען דארף מען געגען דעם דאזיגען מאדערנעם האנדעל מיט לעבעדיגע סחורה און בעטען זיך ביי דער און ביי יענער מלוכה רחמנות צו האבען און אויפנעהמען ביי זיך היימלאזע, וועלכע זענען פון זייער היים פערטריבען געווארען.

אין יאפאן האט מען איגנאנצען פערשוויגען

די רעטונג פון דער טשעליוסקין-עקספעדיציע

טיפשות פון דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פרעסע

די העראישע עפאפעיע פון דער טשעליוסקין-עקספעדיציע, די וואונדערבארע דרייסטקייט און העלדישקייט פון די סאוויעטישע פליהער, וועלכע האבען אין די גרעסטע שוועריגקייטען אויפגעטון די אונגלויבליכע ארבייט פון ארויסראטעווען אלע מיטגלידער פון דער עקספעדיציע ממש אין דער לעצטער שעה, האט ארויסגערופען נאטירליכע התלהבות און ענטציקונג אין דער גאנצער וועלט. אין פיל בלעטער אין אייראפע און אמעריקע זענען געשריבען געווארען ארטיקלען פיל מיט לויב פאר די העלדען פון דער עקספעדיציע און פון איהרע רעטער. די סאוויעטישע פרעסע האט גאטירט יעטוועדע שטימע, ברענגענדיג גרויסע ציטאטען פון אלע געדרוקטע ארטיקלען. די פרעסע האט א שטייגער איבערגעדרוקט דעם בעגייסטערטען ארטיקעל פון פוילישען שריפטשטעלער מאקישינסק, צוגעבענדיג בלויז: אז די רעטונג איז נישט געווען קיין נס פון גאט, ווי ער האט געשריבען, נאר א העלדען-טאט פון מענשען, וועלכע זענען ערצויגען געווארען אין סאוויעטישער דיסציפלין און סאלידארישקייט.

זיין ווילדען אנטימענשליכען פרצוף האט דער נאציאנאל=סאציאליזם ארויסגעוויזען אויך ביי דער געלעגענהייט פון דער עקספעדיציע און פון דער רעטונג. דער ארגאן פון דער נאצי-רעגירונג דער „פעלקישער בעאבאכטער“ האט נאך איידער די רעטונג איז פארגעקומען, נישט געפונען עפעס אנדערש און בעסערעס צו טון, ווי צו מאכען א בייזען און גראבען אנפאל אויפ'ן לייטער פון דער עקספעדיציע פראפ. שמידט, וועלכער האט, ווי בעקאנט, ארויסגעוויזען די העכסטע העלדישקייט: זייענדיג געפעהרליך קראנק, האט ער נישט געוואלט זיך לאזען ראטעווען און ערקלערט, אז ער וועט פערלאזען די אייז-קריע דער לעצטער און איז ארייגגענומען געווארען אין עראפלאן אויפ'ן שטרענגען בעפעהל פון מאסקווע.

דער „פעלקישער בעאבאכטער“ האט געשריבען, אז די רעטונג איז בכלל אוממעגליך, ווייל אין קאמף געגען דער סטיכיע וועלען גארנישט קאנען אויפטון נישט דער ראדיא, נישט די עראפלאנען, נישט די לופט-שיפען.

די וויטציכטיגקייט פון די היטלעריסטישע נביאים האט זיך, ווי אלעמען איז בעוואוסט, באלד בעשטעטיגט: אלע מיטגלידער פון דער עקספעדיציע זענען ארויסגעראטעוועט געווארען, עס זענען אפגעראטעוועט געווארען נישט בלויז אלע אינסטרומענטען, אלע דאקימענטען פון די וויסענשאפטליכע פארשונגען, נאר אויך די הינט וועלכע זענען געווען אין לאגער פון טשעליוסקי'ן. מיט רעכט האט דעריבער די סאוויעטישע „פראוודא“ קאנסטאטירט, אז די היטלעריסטישע „נביאים“ האבען זיך קאמפראמיטירט פאר דער גאנצער וועלט און האבען זיך ארויסגעוויזען פאר גאנץ איינפאכע טיפשים.

גאר אייגענארטיג האט זיך אויפגעפיהרט די יאפאנישע פרעסע. מען מוז קאנסטאטירען, אז פיל בלעטער, דערונטער אויך אייניגע בלעטער פון דער רוסישער עמיגראציע, האבען די רעטונג פון דער עקספעדיציע כמעט ווי איגנארירט, זיי האבען זיך בעגנוגענט מיט קורצע טעלעגראמעס, נישט ארייגגייענדיג אין פרטים און אפהאלטענדיג זיך פון קאמענטארען צום פאקט פון דער העלדישער רעטונג. אבער דאס, וואס עס האט געטון די יאפאנישע פרעסע, איז גאר אויסערגעוועהנליך: זי האט דעם פאקט איגנאנצען פערשוויגען. די יאפאנישע פרעסע האט נישט נאר נישט בעשריבען גארנישט וועגען דער העלדישקייט פון די סאוויעטישע פליהער, נאר זי האט אפילו נישט געמאלדען וועגען דעם, אז די עקספעדיציע איז אפגעראטעוועט געווארען. אין יאפאן האט מען, ווייזט אויס, מורא אפילו צו וויסען טון דעם לעזער, אז די סאוויעטען בעזיצען אזא העלדישע און אויסגעצייכענטע אוויאציע.

וועגען דער האלטונג פון דער יאפאנישער פרעסע האט די „איזוועסטיא“ געשריבען מיט בייסיגער איראניע: אין יאפאן איז אנגענומען, אז ווען עמיצער דריקט אויס א צווייטען מיטגעפיהל צוליבען טויט פון זיינע עלטערען, שמייכעלט ער. ער וויל דערמיט זאגען: מיין פערזאן איז אזא קליינטשיקע, אז איהרע ליידען זענען נישט ווערט אייער אויפמערקזאמקייט. בכלל ווערען אין יאפאן געפיהלען אויסגעדריקט אנדערש ווי ביי אונז. עס ווייזט אויס, אז דאס שווייגען פון דער יאפאנישער פרעסע איז אנ'אייגענארטיגער מין אויסדרוק פון די געפיהלען, וואס האבען בעהערשט די יאפאנישע בורזשואזיע, ווען זי האט געזעהען די העלדישקייט פון די סאוויעטישע פליהער...

רעגעהאפטיגע אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע

דער סעזאן פון דער כוליגאנעריע

אין אנ'ארטיקעל אין ווילנער „צייט“ שרייבט ד"ר י. וויגאדסקי:

צוקוקענדיג זיך צו די היטלער'ס „נאצים“ און צו די איבעריגע פון דער „הויך-קוואליפיצירטער טעוטאנישער ראסע“, הויב איך אן מיינען, אז דארווין האט געהאט א טעות, אז נישט דער מענש שטאמט אפ פון א מאלפע, נאר פערקעהרט, די מאלפע שטאמט אפ פון דעם מענשען.... אבער דאס איז נאך נישט נאר דייטשלאנד, נאר אפילו פוילען, וואו לויט דעם בעריהמטען ביאלאג און באטור-פארשער היטלער, ס'וואוינען מענשען פון א „נידעריגער ראסע“, ד. ה. מענשען על כל פנים נישט אזוינע ווילדע, ווי די דייטשען. ביי אונז אין ווילנע מערקט זיך זינט א לענגערער צייט א גאנץ לעבהאפטע אנטיסעמיטישע פראגראמישע פראפאגאנדע — און צוגרייטונגס-ארבייט דער עיקר צווישען דער יוגענד, הינטער וועלכער עס בעהאלטען זיך אפילו שטארק דערוואקסענע, אמאל אויך פון היטלער-לאנד אנגעקומענע פערדעכטיגע נפשות, וואס אנימירען פאר געלט, פערשטייט זיך, געגען יודען, פיהרען עפעס נישט קיין קלארע געשעפטען און מעגליך, אז אגב אורחא פערנעהמט מען זיך אויך מיט.... שפיאנאזש!

איך האב זיך פאר דער לעצטער צייט מעהרערע מאל געווענדט צו דער העכער'ער מאכט אין ווילנע מכוח דעם, מען האט מיר פערזיכערט, אז די מאכט לאזט די דאזיגע פארשויבע נישט ארויס פון אויג און — אז מען קען זיין רוהיג.

לײדער מעהרען זיך אין שטאט אלץ שטארקער נישט נאר סימנים פון פראפאגאנדע און פון אפען פערשפרייטען צייטונגען, בראשורען, פלוגבלעטלען, אויסגעקלעפטע אויף די צענטער-אלע גאסען און פלעצער, אפישען מיט די ארויסגעריסענע ווידיטע ברעווען און איבערגעלאזענעם פאגראמישען איבערהאלט א. אז. וו., נאר עס ווערען אלץ אפטער פערבאטירט פאלען פון כוליגאנישע אנפאלען זאלבא-צוואנציג—דרייסיג על פי רוב פון שילער פון העכערע מיטעל-שולען אויף אומשולדיגע יודען, וועלכע די שמוציגע פחדנים שלאגען מכות-רצח בפני כל עם ועדה און עס איז נישטא, ווער זאל זיך איינשטעלען! פאליציי פעהלט אויס זעהר אפט!... די זאך זעהט אויס אזוי, ווי א געוויסע ארגאניזאציע וואלט זיך אונטערגענומען צו דערציהען דעם נישט-יודישען עולם בכלל און די יוגענד בפרט צו פאגראם-מאכעריי אי טעארעטיש, אי פראקטיש!...

לײדער ווערען זיי פון קיינעם נישט געשטערט און מענשען, וואס האבען אין לעבען געזאמעלט גענוג טרויעריגע נסיונות מיט אזא מין שמוציגער און פחדנות'דיגער כוליגאנעריע, הויבען שוין אן צו טראכטען, צי וועט די הילף מצד דער מאכט נישט קומען צו שפעט....

א בעקאנטער אנשטענדיגער אלטער יוד דערציילט מיר:

„דאנערשטאג, דעם 12. ה. ח. א זייגער האלב צוויי בייטאג האב איך ביים אריינגאנג אין בערנארדינער גארטען דערזעהען, ווי א גרויסע מחנה (30—40) אויפגעארמירטע שילער פון די העכערע מיטעל-שול-קלאסען יאגען זיך נאך א יודישען יונגעמאן, וועלכער איז געלאפען צום אויסגאנג. די שטארק דערשראקענע יודישע פרויען האבען מיר דערציילט, אז די כוליגאנישע שילער זענען אנגעפאלען אויף דעם יודישען יונגעמאן, האבען איהם געשלאגען מכות-רצח אהן קיין שום שולד פון זיין זייט, געלאכט און חוזק געמאכט פון איהם... פאליציי האט זיך נישט געזעהען. איך האב פון דאן אן מורא געהאט צו גיין אין בערנארדינער גארטען, וואו איך פלעג פריהער כמעט אלע טאג זיין.

מאנטאג, דעם 16. ה. ח. בין איך דאך פערביי געהענדיג ווידער אריינגעגאנגען אין בערנארדינער גארטען. אויף דעם וועלביגען ארט, ווי דערמאלט, ד.ה. אויף דער הויפט-אלעע אנטקעגען דעם זומער טעאטער, איז אויף א באנק רוהיג געזעסען א יודישער יוגערמאן און געפען איהם — א פרוי. פלוצלונג זענען דריי כוליגאנעס אין דער אוניפארם פון מיטעלשול-שילער ארויפגעפאלען אויף איהם און האבען איהם אנגעהויבען שלאגען מכות-רצח, זידלענדיג איהם און חוזק מאכענדיג פון איהם.

אויף דיזע שטארקע קולות און די קולות פון דער פרוי, וואס איז לעבען איהם געזעסען, האט זיך פון דער היבשער צאהל סטודענטען, וואס איז געזעסען אנטקעגען, קיינער נישט אפגערופען. ווען ער איז א צובלוטיגטער און פערחלש'טער אנידערגעפאלען און די פחדנישע, והערגלאזע „שילער“ האבען אנגעהויבען אנטלויפען, האבען זיי איינעגע סטודענטען אפגערופען: „צו ווייניג געשלאגען!“

דער בערנארדינער גארטען, דער איינציגער ארט וואו א מענש קען אריינגעהן אפרוהען זיך און אביסעל אטעם-טון מיט נישט פערסמ'טע „ארבאן-לופט“, — איז שוין זינט א שורה פון יאהרען געווארען א בעסט פאר אנטיסעמיטישע כוליגאנעס פון דער ערשטער מדרגה, עס בעקומט זיך דעריבער דער איינדרוק, אז אלע האבען דאס רעכט אריינגעהן אהין חוץ — דער פאליציי, וועלכע פעהלט דארטען עפעס כמעט שטענדיג אויס...

אזוי ארום ווערט דער דאזיגער גארטען טראנספארמירט אין א שול פאר כוליגאנלאניע פאר דער נישט-יודישער יוגענד.

עס ווערט דערביי געטריבען א מין ספארט פון דער עהרלאזער יוגענד, וואס בעווייזט דא ארויס איהר העלדישקייט! אפשר וועט זיך מיט דער דאזיגער „שול“ פעראינטערעסירען דאס ווילנער קוראטאריום?... אבער אויך א חוץ דעם בערנארדינער גארטען מעהרען זיך, ווי עס איז צו זעהן און צו הערען, פון טאג די אנפאלען אויף יודען!

וואס טראכט דעריבער די זיכערהייטס-מאכט? ביז וואנען וועט זי זיך אפהאלטען פון ענערגישער אריינמישען זיך? מיר וואוינען דאך נישט אין דעם ווילדען, חיה'שען היטלעריסטישען דייטשלאנד...

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעז

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 23 ח אייר תרצ"ד

אפריל

זון-אויפגאנג 4.25
זון-אונטערגאנג 6.45

דער וואהל-קאמף האט זיך אנגעהויבען

וואס עס ווערט געזאגט איז דער דעקלאראציע פון פעראייניגטען יודישען בלאק. — פארוואס איז נישט געקומען צו קיין איינהייטליכען בלאק מיט די ציוניסטישע גרופּירונגען. — וואס זאגט פּרעזעס מינצבערג? וואס זאגט ראטמ. ביאלער? ערשטע זיצונג פון דער הויפּט-וואהל-קאמיסיע

די בעראטונג, וועלכע איז פארגעקומען שבת ביינאכט אין דער קהלה וועגען שאפען אַן אַלגעמיין יודישען בלאק, איז צונויפגערופען געוואָרען דורך דעם דעפּוטאט מינצבערג. מיר האָבען שוין אין נעכטיגען נומער געשריבען וועגען די פארטייען און גרופּירונגען, וועלכע זענען געווען פארטרעטען אויף דער זיצונג. די ציוניסטען זענען צו דער בעראטונג נישט איינגעלאדען געוואָרען: דער צענטראלער האנדווערקער-פארבאנד, פּאָלוּ-דניאָווא 4 איז יאָ איינגעלאדען געוואָרען, אָבער קיין פארשטעהער פון פערבאנד איז צו דער בעראטונג נישט געקומען.

די זיצונג האָט געעפענט דעפּ. מינצבערג, וועלכער האָט אַפּעלירט צו די פּערזאָנען, אַז זיי זאָלען זיך בעמיהען, אַז ס'זאָל געשאפען ווערען דער אַלגעמיין יודישער בלאָק, כדי וואָס מעהר יודישע פארשטעהער זאָלען קענען אריינקומען אין קומענדיגען שטאָט-ראַט. דעפּ. מינצבערג האָט דאַן איבערגעלייענט אַ דעקלאַראַציע, וועלכע איז אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך איהם און אדוו. ווייצמאַן און אויפ'ן גרונד פון וועלכער ס'דאַרף געשאַפען ווערען דער געפּלאַנטער בלאָק לויט דער דאָזיגער דעקלאַראַציע קענען צום בלאָק בעהערען די גרופּירונגען און אָרגאַניזאַציעס, וועלכע שטעהען אויפ'ן שטאַנדפּונקט פון צוזאַמענאַרבייטען מיט דער רעגירונג, די אויפגאַבע פון דער קומענדיגער יודישער פראַקציע אין שטאָט-ראַט איז צו פערטיידיגען די נאַציאָנאַלע, קולטורעלע, ווירטשאַפטליכע און רעליגיעזע אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

נאָכ'ן איבערלייענען די דעקלאַראַציע האָט זיך ענטוויקעלט אַ גרויסע דיסקוסיע אין וועלכער ס'האָבען אַנטיילגענומען די ה"ה ליבראַך, לעווענשטיין, אדוו. ווייצמאַן, פּ. ליבערמאַן, גאָרדאָן, רוס א. אַ. די דיסקוסיע האָט זיך הויפּטזעכליך געפיהרט אַרום דעם, צי די קומענדיגע פראַקציע אין שטאָט-ראַט, וועלכע וועט געוועהלט ווערען פון בלאָק וועט זיין אינגאַנצען אומאָפּהענגיג און זעלבסטשטענדיג.

מאַג. באַלבערישסקי האָט דאַן ערקלערט, אַז פון דער גאַנצער דיסקוסיע איז נאָך נישט פאָרמולירט געוואָרען די שטעלונג, וועלכער דער געפּלאַנטער בלאָק דאַרף אָננעהמען אין אַלע פראַגען. ער פאָרמולירט דעריבער פאָלגענדע פּונקטען: ס'זאָל נישט געמאַכט ווערען קיין שום דרוק ביים צונויפשטעלען די עווענטועלע קאַנדידאַטען-ליסטעס און ביים פיהרען די וואַהל-קאַמפּאַניע און אַז די קומענדיגע פראַקציע זאָל זיין זעלבסטשטענדיג, נאַטירליך זאָל די פראַקציע ביי אַלע מלוכהשע און פּאָליטישע פראַגען שטימען צוזאַמען מיט די „בעבע", דער בלאָק זאָל זיין אַ יודיש-נאַציאָנאַלער.

נאָך דעם דאָזיגען פאָרשלאַג איז געוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון די ה"ה פּרעזעס מינצבערג, פּ. ליבערמאַן, אדוו. ווייצמאַן און יאַקוב הערץ. די קאָמיסיע האָט אויסגעאַרבייט פאָלגענדע דעקלאַראַציע, וועלכע איז פאָרגעלעגט געוואָרען פאַר דעם פּלענום פון דער זיצונג: כדי אונטערצונעמען און אדורכצופיהרען אַ בשותפותדיגע אַקציע פון די יודישע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע שטעהען אויפ'ן גרונד פון צוזאַמענאַרבייט מיט דער רעגירונג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, ביי די וואַהלען צום לאָדזער שטאָט-ראַט, ווערט געשאַפען אַ וואַהל-קאָמיטעט פון נאַציאָנאַלע גרופּירונגען און געזעלשאַפטליך-ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אונטערן נאָמען „פּעראייניגטער יודישער וואַהל-בלאָק". די פאָרשטעהער פון דאָזיגען בלאָק וועלען שאַפען אין קומענדיגען שטאָט-ראַט א בשותפותדיגע, זעלבסטשטענדיגע פראַקציע. דער קלוב וועט שטעהען אויפ'ן יסוד פון מלוכהשאַפערישע אַרבייט, וועט פּראָקלאַמירען די פּרינציפּען פון געזעלשאַפטליכער גערעכטיגקייט, וועט אַרבייטען איבער דעם פארבעסערן פון דער שטאָטישער ווירטשאַפט לטובת דער בעפעלקערונג פון אונזער שטאָט. דער קלוב וועט זאָרגען, אַז די נויט פון די ברייטע מאַסען זאָל ערפאָלגרייך בעקעמפט ווערען און וועט אַלזייטיג פערטיידיגען די יודישע אינטערעסען.

דעם קומענדיגען קלוב אין זיין זעלבסטפערוואַלטונגס-אַרבייט וועט צולייכטען די זאָרג וועגען דער מאַכט פון דער מלוכה, וועגען דער ראַציאָנעלער ווירטשאַפט און וועגען דער בעפרידיגונג פון די אינטערעסען אָהן אונטערשיד פון גלויבען און נאַציאָנאַליטעט.

די אַנוועזענדע האָבען מסכים געווען אויף דער דאָזיגער דעקלאַראַציע און אַזוי אַרום איז דער בלאָק געשלאָסען געוואָרען.

נאָך דער בעראַטונג האָבען מיר זיך געווענדעט צום פּרעזעס מינצבערג מיט דער פראַגע

פאַרוואס די ציוניסטישע גרופּירונגען זענען נישט איינגעלאַדען געוואָרען צו דער בעראַטונג?

פּרעזעס מינצבערג האָט געענטפערט.

— איך האָב געמאַכט אַלע בעמיהונגען צו שאַפען אַן איינהייטליכען יודישען בלאָק צו די וואַהלען צום שטאָט-ראַט. איך האָב דעריבער, קע-נענדיג די שטימונג פון די ציוניסטען, זיך גע-ווענדעט צו זיי און זיי פאָרגעלעגט צו שאַפען אַן איינהייטליכען יודישען בלאָק אויפ'ן יסוד פון דער דערמאָהנטער דעקלאַראַציע. די ציוניסטישע פאָרשטעהער האָבען פאָרגעלעגט צו שאַפען אַ בלאָק מיט דער „אגודה" און ערשט דאַן זאָלען צוגעצויגען ווערען די איבעריגע גרופּירונגען און אָרגאַניזאַציעס. איך האָב דערויף בשום אופן נישט געקענט איינגעהען און האָב שוין מעהר נישט געהאַלטען פאַר צוועקמעסיג אריינצולאָזען די ציוניסטען צו דער בעראַטונג.

מיר האָבען זיך דאַן געווענדעט צו ראַטמאַן ביאַלער, וועלכער האָט געפיהרט די אונטערהאַנד-לונגען אין נאָמען פון ציוניסטישען בלאָק.

וואס זאגען די ציוניסטען?

ראַטמ. ביאַלער האָט אונז אויפגעקלערט: דער ציוניסטישער בלאָק האָט מיך בעפולמעכטיגט צו אונטערהאַנדלען מיט דער „אגודה" וועגען שאַפען אַ בלאָק מיט דער „אגודה", וועלכער וואָלט שפּעטער געשטרעבט צו שאַפען אַן איינ-הייטליכע יודישע ליסטע.

— איך האָב זיך דעריבער געווענדעט צו דער „אגודה" דורך דער פערמיטלונג פון איהר פּרעזעס ה' ליבערמאַן מיט דעם פאָרשלאַג אָפּצו-האַלטען אַ קאָנפערענץ אויפ'ן נייטראַלען באָדען, דערביי האָב איך אָנגעגעבען דעם לאָקאַל פון „דאַבראָטשינאַשטש" אַלס אַ נייטראַל אָרט, ליידער האָט ה' מינצבערג, אין געגענזאַץ צו אַנדערע פאָרשטעהער פון דער „אגודה", זיך בעמיהט דורך פערשידענע וועגען צו נישט צו מאַכען מיינע בעמיהונגען. ס'איז גענוג צו דערמאָהנען אַלס כאַראַקטעריסטישער פאַקט, אַז אויפ'ן פאָרשלאַג אָפּצוהאַלטען אַ קאָנפערענץ אין אַ נייטראַלען לאָקאַל האָט ער נישט מסכים געווען נאָר האָט פאָרגעלעגט זיין וואוינונג אָדער זיין קאַבינעט אין דער יודישער קהלה, אויף דעם האָב איך נישט געקענט מסכים זיין, ווייל אַן אַלגעמיין-יודישע קאָנפערענץ קען נישט פאָרקומען אין דער פּריוואַט-וואוינונג פון ה' מינצבערג און אויך נישט אין דער יודישער קהלה, וועלכע איז ביי די איצטיגע בעדינגונגען נישט קיין נייטראַל אָרט.

נאָך דעם לעצטען טעלעפאָן פון ה' מינצבערג צו מיר, בין איך געקומען צו דער איבערצייגט, אַז ה' מינצבערג טראַקטירט נישט ערנסט קיין אַל-געמיינעם יודישען בלאָק און האָב בעשלאָסען די אונטערהאַנדלונגען איבערצורייסען אין דער איבער-צייגונג, אַז די פעראַנטוואָרטליכקייט וועט פאַלען אויף ה' מינצבערג.

ערשטע זיצונג פון דער הויפּט-וואהל-קאמיסיע

נעכטען איז אונטער'ן פאָרזיץ פון הויפּט-וואַהל-קאָמיסאַר ריכטער מאַסקוואַ פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסאַר ריכטער מאַסקוואַ און זיין פערטרעטער ריכטער פּיאַטראָווסקי וועלען אַמטירען יעדען טאָג צווישען 6 און 9 אין אָוונד. די מיטגלידער פון דער קאָ-מיסיע וועלען אַמטירען יעדען צווייטען טאָג צווי-שען 10 און 1 מיטאָג אויף פּלאַץ וואָלנאָשטשי 14 צימער 5, טעל. 180-81.

נאָך אַ רעפעראַט פון לייטער פון וואַהל-רעפעראַט דיר. זאַלעווסקי איז בעשלאָסען געוואָרען צו פערעפענטליכען די גאַסען לויט אַלפאַבעטישען סדר און צוגעבען דערביי דעם קרייז, צו וועלכען די גאַסען געהערען.

די אַרבייטען ביים צונויפשטעלען די וואַהל-ליסטעס

די וואַהל-ליסטעס ווערען שוין צונויפגע-שטעלט. די ליסטעס ווערען איבערגעשיקט צו די הויז-אַדמיניסטראַטאָרען, וועלכע דאַרף, אויב ס'וועט נויטיג זיין, מאַכען ענדערונגען און אין פערלויף פון 3 טעג צוריקשיקען צו דער וואַהל-קאָמיסיע, וועלכע וועט ערשט דעמאָלט צונויפשטעלען די וואַהל-רשימות.

וועגען פּאַבאַראַווצעס מיט אַ בילדונגס-צענז

(ח) אין שייכות מיט'ן פּאָבאָר, וועלכער וועט זיך אָנהויבען דעם 2 מאַי ה. י. דערוויסען מיר זיך פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע, אַז די פּאָ-באָראָווצעס, אויף וועלכער עס איז חל לויט'ן אַר-טיקעל 51 פון מיליטער-פליכט-געזעץ, דאָס רעכט אויף פערקירצטער מיליטער-דינסט מחמת'ן ביל-דונגס-צענז, דאַרפען פאָרשטעלען פאַר'ן מיליטערי-שען מיטגליד פון דער פּאָבאָר-קאָמיסיע, אין די טעג פון זייער שטעלען זיך, דעם ענטשפּרעכענדען בילדונגס-דאָקומענט, וואָס בעווייזט דאָס אויבענ-דערמאָנטע רעכט.

קיין ביטעס דערביי דאַרפען נישט אריינגע-טראָגען ווערען.

האַלב-קאָלאָניעס פאַר שול-קינדער וועלען זיך אנהויבען אין חודש יוני

(2) די לאָדזער שטאָט-פערוואַלטונג איז שוין צוגעטראָטען צו דער צוגרייטונג פון די שטחים פאַר זומערדיגע האַלב-קאָלאָניעס, פון וועלכע עס וועלען געניסען די אָרימסטע פאָלקסשול-קינדער.

אָפּהענגיג פון דעם מאָגר, וואָס מען וועט בעקומען פון אַרבייטס-פאָנד, וועט פעסטגעשטעלט ווערען די צאָהל קינדער, וואָס וועלען גענומען ווערען אויף די האַלב-קאָלאָניעס.

די הייאָהריגע האַלב-קאָלאָניעס וועלען זיך אָנהויבען אין דער צווייטער העלפט יוני אינ'ם פּאַרק פון 3. מאַי.

צוויי אויטאָס — שפּריצערס

האט געקויפט די שטאָט-פער-וואַלטונג, כדי צו בעגיסען די גאַסען

(2) דעם פאָריגען שבת האָט די לאָדזער שטאָט-פערוואַלטונג איינגעקויפט צוויי אויטאָס-שפּריצער, וועלכע וועלען גענוצט ווערען צום בעגיסען די גאַסען אין פערשידענע טיילען שטאָט.

בקרוב וועלען איינגעהאַנדעלט ווערען נאָך 2 אַזעלכע אויטאָס.

אומגליקספאל

(2) אַ געוויסער אברהם מאַנצאָר פון קאַ-מיענע 5, איז אַרונטערגעהענדיג פון די טרעפּען פון זיין דירה אַראָפּגעפאַלען אַזוי אומגליקליך, אַז ער האָט זיך צובראָכען דעם רעכטען פוס און זיך אינגאַנצען צושעדיגט.

אין אַ שווערען צושטאַנד האָט איהם פּאָגאָ-טאָוויע אָפּגעפיהרט אין קריין-שפּיטאַל אויף דער זאַנטיניקאָווע.

די גליקליכסטע קאלעקטור פון דער מלוכה-לאטעריע אין פוילען

אין גאַנץ פּוילען זענען שוין פון לאַנג אָן געווען ידיעות, אַז אין וואַרשא איז דאָ אַ קאָלעקטור פון דער מלוכה-לאָטעריע, די קאָלעקטור פון י. וואָלאָנאָוו.

וואָס מען קען צושרייבען, וואָס אין דער דערמאָנטער קאָלעקטור פאַלען די גרעסטע געווינ-סען? צי דערפאַר, וואָס זי בעזיצט די גרעסטע צאָהל נומערן, צי וואָס דער שפּילער קען שטענדיג שפּילען אויף דעמזעלבען נומער און וואָס די גע-ווינסען ווערען תיכף אויסגעצאָהלט.

אונבעדינגט זענען דאָס פאַקטאָרען, וואָס שאפען סימפּאַטיע פון דער געזעלשאַפט פאַר וואָ-לאָנאָוס קאָלעקטור.

ווייל דאָרט איז געפאַלען דאָס גרעסטע גע-ווינס פון דער צווייטער קלאַס 200 טויזענד זל. אויף № 52078 און ביי דער דריטער קלאַס איז געפאַלען דאָס גרויסע געווינס פון 300 זל. אויף נומער 74839. ס'איז דעריבער גאַרנישט קיין וואונדער וואָס עס שטראָמען טויזענדער מענשען צו די קאָנטאָרן פון י. וואָלאָנאָוו, וואַרשאַ, מאַר-שאַלקאָווסקא 154, אין לאָדז אויף פּיעטריקאָווער 11 און 72, אין פּאַביאַניץ אויף דאָמבראָווסקאַ 3, איינצוקויפען דאָרט די גליקליכע לאָסען.

Dr. Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90

נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע

אויפנאַהמס-שעה'ן פון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונט

דיר. דוד צעלמייסטער

פּרעזענטירט

די גאַסטשפּילען פון טעאַטער

„אַראַראַט"

קינסטל. אָנפ. מ. בראָדערזאָן.

לעצטע 4 טעג! — בילינגע וואָך!

היינט, מאָנטאָג, 9.15 אָוונט

פּרייזען פון 70 גר. ביז 2.20 ערשטע רייה

רעוועלאַציע-פּראָגראַם

אין 2 טיילען, 16 ביל-דער מיט אַ פּראָלאָג און עפּילאָג

הימל עפן זיך!...

רעזשיסירט פון ש. דזשיגאַן און י. שומאַכער. קאָנפערענסיע: וול. גאָדיק.

מוזיק-לייטונג: הערץ רובין. אין פערגרעסערטען פּראָגראַם טרעט אויף די בערימטע קינסטלערין פרידא בלומענטאַל. — בילעטען ביי דער קאַסע פון טעאַטער.

טעאַטער

„ראָזמאַיטאָשטשי"

(פריהער „Teatr Miejski")

ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25

קלאַנג-קינא-טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און פאָלג. טעג!

דאָפּעלטער פּראָגראַם

— I —

גרויסע דראַמע פון די לעצטע געשעהע-נישען אויפ'ן ווייטען מזרח א.נ.

„פּאַרוטשניק-מאַטראַז"

אין די הויפּט-ראָלען:

Anna Neaglo, Harry Edwarg

— II —

דאס געלעכטער איז גהנום

אין די הויפּט-ראָלען: Pat. Obrjen און Merna Renedy

אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

אפטייקעז

היינטיגע נאכט-דיזשורען

י. קאפראוואסקי (נאוואמיעסקא 15), ס. טראוואקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95), י. לופא (קאנטנא 54), טשינסקי (ראקיטשינער 53).

לוסטראציע פון די קיה-שטאלען אין לאדז

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האט די סאניטאר-מאכט בעשלאסען אדורכצופיהרען א לוסטראציע פון די קיה-שטאלען אין אונזער שטאט.

די סיבה דערפון איז, וואס עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די שטאלען, אין וועלכע עס שטייען די קיה געפינען זיך אין א נישט-היגיענישען מעמד, און צוליב דעם ווערט פאראומרייניגט די מילך, און עס מעהרען זיך דעריבער אנשטעקענדע קראנקהייטען.

די לוסטראציע וועט דויערען עטליכע טעג.

פון ארץ-ישראל-אמט

שאלונים פון קאנדידאטען אויף סערטיפיקאטען ווערען אנגענומען נאר ביז פרייטאג

דער פאלעסטינא-אמט טיילט מיט, אז שאלונים פון קאנדידאטען אויף סערטיפיקאטען וועלען אנגענומען ווערען פון די ציוניסטישע גרופירונגען און פון יחידים נאר נאך ביז פרייטאג, דעם 27-טען ה. ח.

צו די שאלונים דארפען צוגעלעגט ווערען: פאך-צייגנישען, בעשטעטיגונגען וועגען דער ציוניסטישער צוגעהעריגקייט און וועגען צאהלען פאר'ן קרן היסוד און קרן קימת, פאטאגראפיעס. שאלונים ווערען אנגענומען פון פערזאנען אין עלטער ביז 35 יאהר.

די בילדער - אויסשטעלונג פון מארצעלי סלאדקי

זונטאג דעם 13 איז פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער בילדער-אויסשטעלונג פון מ. סלאדקי, וואס געפינט זיך אויף דער טראוגוטא 6 אין פארטער-זאל פון האטעל „סאוואי". די אויסשטעלונג האט ארויסגערופען א גרויסע פאראינטערעסירונג צווישען די קינסטלער און אין די ברייטע קרייזען פון די קונסט-ליבהאבער. דער בעקאנטער קינסטלער איז נאך לאנגע יאהרען אפוועזענהייט צוריקגעקומען פון אויסלאנד מיטברענגענדיג מיט זיך א שפע פון בילדער און צייכנונגען. נאך דער אויסשטעלונג אין ווארשא, וואס איז אראפ מיט גרויס ערפאלג, וועט אויך לאדז האבען די מעגליכקייט צו בעוואונדערן די ארבייטען פון יונגען קינסטלער. די אויסשטעלונג איז אפען פון 11 אין דער פריה ביז 9 אוועגד.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 41-32.
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

דאס פאקען-שטעלען

האט זיך שוין היינט אנגעהויבען

(א) היינט האט זיך אנגעהויבען דאס יאהריהרליכע צוואנג-שטעלען פון פאקען פאר די קינדער, וואס זענען געבוירען געווארען אין יאהר 1933 ביז היינט-צו-טאג, ווי אויך פאר די קינדער, וואס זענען געווארען 7 יאהר אלט און ווערען אנגעמאלדען אין די שולעס (זיי ווערט געשטעלט פאקען צום צווייטען מאל).

דאס שטעלען פאקען ווערט אויסגעפיהרט פון 8 ביז 10 אינדערפריה, אין 5 פונקטען ביי די סאניטאר-אמטען, ווי דהיינו:

פונקט 1 – בזשארנא 4.
פונקט 2 – פשעיאזד 86.
פונקט 3 – זשעראמסקיעגא 4.
פונקט 4 – קאפערניקא 19, און
פונקט 5 – סאסנאווא 1.

אין משך פון די קומענדע 10 טאג וועלען זיך די געאימפטע קינדער מוזען צושטעלען, בכדי נאכצוזעהן, צי די פאקען האבען זיך אנגענומען און בכדי ארויסצובעקומען די ענטשפרעכענדע בעשייניגונג.

אויפ'ן פונקט, וואס געפינט זיך אויף לימאנאווסקיעגא 37 שטעלט מען די פאקען פון האלב 4 ביז האלב 6 נאכמיטאג.

דאס פאקען-שטעלען וועט געדויערען ביז'ן 12 מאי ה. י.

די עלטערען, וואס וועלען נישט ברענגען זייערע קינדער צום פאקען-שטעלען, וועלען בעשטראפט ווערען.

קאנטראלע פון אנשטאלטען

וואס פערזארגען קינדער און יוגענד

(2) די לאדזער וואיעוואדזטווע האט עהרענעכטען ארויסגעגעבען א פעראָרדענונג מכוח'ן פערשארפען די קאנטראלע איבער די אנשטאלטען, וואס זארגען זיך וועגען קינדער און יוגענד, און וואס ווערען אויסגעהאלטען דורך דער מלוכה.

די סיבה פון דער פערשטארקטער קאנטראלע איז די, וואס אייניגע פון די קינדער פערלאזען די אנשטאלטען פאר דער צייט, און די אנשטאלטען גופא מעלדען נישט וועגען דעם, וואו מען דארף, און געניסען דערביי פון די סובסידיעס, וואס זענען בעשטימט פאר די דאזיגע קינדער.

די קאנטראלע וועט אויך געפיהרט ווערען, ס'זאל אפגעהיטען ווערען דער כלל, אז די קינדער דארפען ביז 18 יאהר בלייבען אין דער אנשטאלט.

ליקווידירט א פריילעך הייזעל

(2) נאך עטליכע טאג אבסערווירען, האט פאליציי נעכטען ארעסטירט אויף 11 ליסטאפאד 77 די 37 יעהריגע אננא יאבלאנסקא, וועלכע – ווי עס איז פעסטגעשטעלט געווארען – האט געפיהרט א שאנד-הייזעל.

איהרע „מיידלעך" און די „געסט" האט מען בלויז אויסלעגיטימירט.

די פארשטעלונגען פון „אראראט"

פון דעם איצטיגען „הימעל, עפען זיך"-פראגראם

ווערען שוין געשפילט די לעצטע פיער טעג, און דערנאך קומט דאס נייע פראגראם א. נ. „נישט געשטויגען, נישט געפלויגען", וואס וועט געשפילט ווערען בלויז א קורצער צייט, ווייל דער „אראראט" מוז ארויספאהרען קיין קראקע און לעמבערג, וואו עס דארפען זיך בקרוב אנהויבען זיינע גאסטראלען.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

קינסטלערישע ליטונג: מארים לאמפע.

אלע זענען בעגייסטערט פון דער גראנדיעזער טעאטער-אויפפיהרונג „אורקע נאכאלניק"
שטורמישע ערפאלג! / גרויסע פאפולערע פארשטעלונג! / הערליכע אויפפיהרונג!
אויפטריטען פון די בעריהמטע ארטיסטען

ר. שושנה – און – מארים לאמפע

צוזאמען מיט'ן גאנצען נייעם ערשטקלאסיגען אנסאמבל.
היינט, מאנטאג, 9 אוונט גרויסע פאפולערע פארשטעלונג
פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20 זל. אין דעם גרעסטען וועלט-שלאגער

אורקע נאכאלניק'ס „דין טורע"

אין 3 אקטען (9 בילדער). אינסצענירט: ר. שושנה. רעזשיסירט: מ. לאמפע. מוזיק-אילוסטראציע: דוד בייגעלמאן. בינע-ליטונג: קלמן גוטמאן. בילעטען צו בעקומען אין טעאטער-קאסע

פון יודישען טעאטער אין פילהארמאניע

אין יודישען טעאטער אין פילהארמאניע ווערט געשפילט מיט גרויס ערפאלג אורקע נאכאלניקס „דין טורע" מיט ר. שושנה און מארים לאמפע אין די הויפט-ראלען.

ביהנע - רעפארטאזש „אין ברוינעם גיהנם"

אין „קאמעראל - טעאטער"

די פארשטעלונגען פון דעם סענסאציאנעלען ביהנע רעפארטאזש „אין ברוינעם גיהנם" געהען אראפ מיט גרויס ערפאלג.

היינט ווערט געשפילט „אין ברוינעם גיהנם" צום 7 מאל, מיט דעם בעליבטען ארטיסט חיים סאנדלער אלס „שטורמיסטען"-קאמענדאנט, ציעלקע און רוזא סאנדלער אלס סעקרעטארין פון ק.ס.ד. „קעטטע".

פון קינא „אמאר", פאמארסקא 89

אין קינא „אמאר", פאמארסקא 89, געהט איצט דער פילם „קינג-קאנג". דאס בילד רופט ארויס ענטציקונג ביי יעדען צושויער. די גאנצע וועלט רעדט מיט בעגייסטערונג וועגען דעם פילם, דאס איז די סענסאציע פון 20 יאהרהונדערט. נוצט דעריבער אויס די געלעגענהייט ווייל דאס בילד געהט די לעצטע צוויי טאג אין דעם אויבענדערמאנטען קינא.

די „חד-גדיא"-פארשטעלונגע

פון מ. בראדערזאן און י. ברוינער

וועלכע זענען מיט אן'אומגעהייערען ערפאלג געשפילט געווארען, אהן איבעררייס, 6 וואכען נאכאנאנד, זענען פון נעכטען אן איבערגעטראגען געווארען אין דעם קאפע „אידעאל" (פריהער – „אטלאנטיק") אויף פיעטריקאווער 48.

צו דעם לוסטיגען לאלקע-אנסאמבל זענען צוגעקומען נאך א פאר „פערשוינדלעך".

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 23 אפריל 1934

7,00 צייט-סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,25 גראמאפאן, ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,55 הויז-ווירטשאפט, 11,40 פרעסע, ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,05 מוזיק, ידיעות, 12,33 גראמאפאן, 12,55 ידיעות, 3,05 עקספארט-קאמוניקאט, 3,20 גראמאפאן, 3,35 מוזיק, 4,20 לעקציע פראנצויזיש, 4,35 קאנצערט, 5,00 קאנצערט, 5,30 רעפעראט, 6.10 מוזיק, 6,55 פערשידענעס, 7,15 רעפארטאזש פון די טעאטערען, קאמוניקאטען פון לאדז, 7,25 רעפעראט, 7,40 ספארט, ידיעות, 8,02 קאנצערט, 9,00 פעליעטאן, 9,15 קאנצערט, 10,00 טאנץ-מוזיק 10,40 גראמאפאן, 11,00 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ-מוזיק.

„פוילישע חרפה"

ערשינען דאס בוך פון ד"ר ה. רוזשאנער

נאר וואס איז ארויס פון דרוק דאס בוך פון אונזער חשוב'ען מיטארבייטער ד"ר ה. רוזשאנער א. נ. „פוילישע חרפה".

דאס בוך פון ד"ר רוזשאנער געהערט צו די גאר ווייניגע פרובען צו געבען אין אריגינאל, אין דער יודישער שפראך, א ווערק, וואס בעהאנדעלט איינע פון די וויכטיגסטע פראבלעמען פון מענשליכען לעבען, א פראבלעם, וואס גייט אן אין דער העכסטער מאס יעדען איינציגען מענש: דאס פראבלעם פון בעציהונג צווישען מאן און פרוי.

די פראגע וועגען די סעקסועלע בעציהונגען און דער אונגעהויער גרויסער קאמפלעקס פראגען, וואס זענען דערמיט פערבונדען, בילדען אייביג דעם געגענשטאנד פון שארפען טיילמאל אפילו קרענקליכען נייגער, וואס ווערט בעפרידיגט אין גרויסען טייל פאלען דורך נישט געהעריגער ליטעראטור.

דאס בוך פון ד"ר רוזשאנער בעריהרט די סאמע דראסטישע פראגען פון די בעציהונגען צווישען די געשלעכטער. אבער דערביי איז עס ווייט צו פערפאלגען די מינדעסטע סענסאציאנעלע צילען דאס בוך איז געשריבען פון א דאקטאר, פון א וויסענשאפטס-מאן, פון א געזעלשאפטליכען טוער און האט קודם כל אין זין דעם נוצען, וועלכען עס ברענגט און דארף ברענגען דער אמת, די אויפקלערונג וועגען דער דראסטישער זאך, די געפאהרען, וואס קאנען פערמיטען ווערען א דאנק דער אויפקלערונג.

דאס בוך איז געשריבען שטרענג וויסענשאפטליך, אבער דער מחבר האט געהאט אין זין די ברייטע אוידיטאריע, פאר וועלכער דאס בוך איז בעשטימט, און האט דאס בוך געשריבען העכסט פאפולער און צוגענגליך פאר יעדען לעזער.

דאס בוך פון ד"ר רוזשאנער האט, ווי מיר ווערען געוואויר, ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס נישט בלויז צווישען די לעזער, פאר וועלכע עס איז אנגעשריבען געווארען, נאר אויך אין די מעדיצינישע קרייזען, בעזונדערס אין די קרייזען פון די געזעלשאפטליכע מעדיציגער און עס איז שוין געמאכט געווארען דעם מחבר דער פארשלאג דאס בוך איבערצוזעצען אין פויליש.

מוזיקאלישע נאטיצען

אראטאריום-אויפפיהרונג די „4 תקופות" פון היידן

אויסגעפיהרט פון „הזמיר" אונטער די ליטונג פון פראפ. י. זאקס

ווען פאר יעדען נעזאנג-פעראיין איז די אויפפיהרונג פון היידענס ריזען-ווערק די „יאהרעסצייטען" א מוזיקאלישער יום-טוב, איז די גאנץ אויפפיהרונג פון אונזער „הזמיר" אנ'אינבראשענדיגע מוזיקאלישע נעשעהעניש.

זעלטען ווער עס האט נאך מיט א יאהר צוריק געגלויבט אין דער עקזיסטענץ און אפילו אין די לעבענספעהיגקייט פון אלטען, אמאל אזוי בעריהמטען „הזמיר"-כאר. און פלוצלינג, אזוי ווי דורך א נס. לאזט אונז הערען אט דער אלטיטשקער „הזמיר" דורך צוויי גרויסע כאר-ווערק: „וואלפורגיס-נאכט" פון מענדעלסאן און די „4 תקופות פון יאהר" פון היידען.

א גלאנצפולע אויפפיהרונג ווי די פון 18-טען אפריל האבען מיר בלתי ספק נישט געהערט אין אונזער שטאט אונטער מעלצערס, זילבערק, שולץ באוטש'ס לייסטונגען.

די אויפוואכונג צום נייעם לעבען פון אונזער אלטען שווערקראנקען, כמעט גוססדיגען „הזמיר", איז צו פערדאנקען דעם יונגען הויך מוזיקאלישען און ענערגישען דיריגענט ה' י. זאקס. ה' זאקס האט ווי א גוטער רופא, נאכ'ן פעסטשטעלען דעם ריכטיגען דיאגנאז, גלייך געגעבען דעם קראנקען די ריכטיגע מעדיצין. פלייסיגע ארבייט. נאר דורך פלייסיגע ארבייט און נישט דורך כישוף און ניסים, האט ער ערצילט אזא ערפאלג צו קענען אין אזא קורצער צייט אויספיהרען מיט דעם נייעם כאר גרויסע ווערק.

איצט לאזען מיר רעדען דורכ'ן פלייסיגען דיריגענט יוזעף היידענען... א פול בעזעצטער ארקעסטער האט אנגעהויבען ריין צו שפילען דעם כאאטישען איבערגאנג פון ווינטער צום פריהלינג, די הערליכע שילדערונג פון דער תקופה בעקומט א תיקון אונטער דער זיכערער האנד פון דיריגענט און מען פיהלט ווי ווארימע ווינטען הויבען אן צו בלאזען. „הנה יברח החורף העז" האט מיט קרעפטיגע שעהנע שטימע שמעון (מיכאלאווסקי) אנגעזאגט און עס איז אונז געווארען ווארים. (שוין צו ווארים, די ליבע היץ האט מעהר זומער ווי פריהלינג אנגעזאגט) יעקב (דאבאש) און חנה (דארא סקורי), אלע צוזאמען האבען אנגעזאגט דעם ליבען פריהלינג, ביז ער איז ענדליך געקומען.

ליבליך מיט שעהנע שטימען אין דורהייטערן טאן ערט האט דער כאר פארקלונגען „אביב נעים מתנת שמים בא" און מען האט זיך דער פיהלט ניי בעלעבט א. א. וו. מיר וועלען נישט אלע תקופות בעזונדער אזוי אויספיהרליך בעשרייבען, חלילה, דאס וואלט אונז אריינגעפיהרט פון פריהלינג ביז ווינטער... מיר וועלען נאר קורץ זאגען, אז אלע נומערען פון אלע „פיר תקופות" זענען געוועזען פון כאר, ארקעסטער און סאליסטען אויסגעפיהרט ווי מען קען זיך דאס בעסער נישט ווינשען.

אפילו דעם טעקסט, וואס שמעון און יעקב, וועלכע זענען דאך נישט קיין ריכטיגע שמעון און האט מען דייטליך און גוט געהערט, וואס מ'קען ליידער נישט זאגען פון אונזער חנה'ן. זי איז דאך די ריכטיגע חנה, ווארום האט זי זיך אזוי אונזיכער געפיהלט אין ביבלישען טעקסט ווי אויך אין אייניגע שטעלען פון היידענ'ס ביבלישע מוזיק... דערפאר איז חנה (דארא סקורי) געוועזען גוט שטימליך. די אריען האט זי מיט שעהנע גרויסע שטימע גוט געזונגען. דער ארקעסטער איז דאס מאל אויך גוט געוועזן, די צווייטע פידלער האבען אפילו נישט זעלטען בעדארפט די רעטענדיגע האנד פון דיריגענט, אבער נאך צוויי פראבען איז דאס גענוג.

ה' זאקס האט דיריגירט דאס גאנצע ווערק אויסוועניג. דאס בעווייזט בולט זיין פענאמענאלען מוזיקאלישען זכרון, אבער דאט איז ריזיקאליש. ווען עס הויבט זיך אן אמאל צו שאקלען אין „אויסצושיטען" אין כאר אדער ארקעסטער, איז שטענדיג גוט, אז מ'האט אנ'אפענע פארטיטור אלס רעטונג אין דער נויט.

אין אלגעמיין אבער איז די אויספיהרונג געוועזען א גלאנצפולע, אויף וועלכע די פערוואלטונג, דער כאר, ארקעסטער, סאליסטען ועל כולם דער דיריגענט קענען שטאלץ זיין. בראוואָ!

D—ski.

ספארט-בעוועגונג

ליגע-מעטשעז אין לאנד

ל.ק.ס. — פאדגורזשע 0:2

אין לאדז איז פארגעקומען דער ליגע-מעטש צווישען ל.ק.ס. און דעם יונגסטען ליגע-קלוב „פאדגורזשע". דער מעטש האט נישט צוגעצויגען קיין גרויסען עולם, ווייל מ'האט זיך נישט גערעכנט אויף קיין שעהנעם שפילען פון פאדגורזשע, ס'איז אבער נישט אזוי געווען, ווייל פאדגורזשע האט שעהן קאמבינירט און איז אויך געווען טעכניש נישט שלעכט. זי האט אבער נישט געקענט בעזיגען די רוטינירטע מאנשאפט פון ל.ק.ס. וועלכע האט פעסט געשטעלט דעם רעזולטאט פון מעטש שוין אין דער ערשטער העלפט, שיסענדיג צוויי טויערען דורך סאוויאקי.

ריכטער ה' וואלטשאק.

קראקאוויא — פאגאן 1:4.

פאלאניא — ווארשאווא 0:0.

גארבארניא — לעגיא 1:1.

סטזשעלעץ (שעדלעץ) — ווארטא 2:5.

מייסטערשאפט פון „א"-קלאס אין לאדז

הכח — ל.ק.ס. 2:3 (0:2)

פערגאנגענעם שבת האט זיך „הכח" געטראפען אין מייסטערשאפט-מעטש מיט דער מאנשאפט פון „ל.ק.ס." די „ל.ק.ס." מאנשאפט איז געווען פערשטארקט פון די ליגע-שפילער פרימא-קעוויטש און יאנטשיק.

אין „הכח" האט זיך בעטייליגט דאס ערשטע מאל אין איצטיגען סעזאן באלזאם, ביי וועלכען ס'איז קענטיג אז ער איז נאך אהן טרעניג. פיל בעסער ווי אין די פריהערדיגע מעטשען איז אויסגעפאלען דאס שפילען פון קאהאנען, כמעט די גאנצע צייט געהערט די איניציאטיוו פון מעטש צו „הכח", כראיי צו בעמערקען אז די בעסטע טייל ביי „הכח" איז געווען דער אנגריף. א שאר נאר וואס קייצער איז וועניג אויסגענוצט געוואר'ן. געווען מאמענטען, ווען דער דאזיגער שפילער האט זיך אוועקגעזעצט אויפ'ן פלאץ און ס'האט זיך געשאנען דער איבערדרוק אז די חברים באקאטירען איהם.

ווי געזאגט איז „הכח" די גאנצע צייט געווען די בעסערע מאנשאפט.

אין דער ערשטער העלפט ערצילט „הכח" 2 טויערען דורך שאראקאוויאק און פיעטער. דער לעצטער שפילער שיסט אויך א טויער אין דער צווייטער העלפט.

אפנים, אז דער רעזולטאט 0:3 איז שוין פאר „הכח" געווען א געבוגענדע... דא האבען די „ל.ק.ס." שפילער אנגעהויבען אטאקירען „הכח"-טויער און ערצילט 2 טויערען דורך קאפראוסקין. אזוי אז דער רעזולטאט פון מעטש איז געווען 2:3 פאר „הכח".

ריכטער ה' ריטיג.

„ווידזעוו" — „מכבי" 1:2 (1:1)

די יודישע מאנשאפט איז אויפן דאזיגען מעטש ארויס צעטרעטען מיט באדערקאן אלס מיטעל-לויפער, „מכבי" האט געשפילט נישט ערגער פון „ווידזעוו". עס פעהלט איהר טרעניג, דעריבער פערראטען די שטורמער פרעציזירט אין שיסען אויפ'ן טויער די לייטונג דארף אין זינען האבען אז אהן געהעריגען טרענירען קאן קיין רייד נישט זיין וועגען דערצילען אנ'ענטשפרעכענדער פארם, וואס נויטיגט זיך צו ווערען אפילו א מעסיגער „א"-קלאס מאנשאפט קודם כל פעהלט „מכבי" א שטורם-לייטער וועלכער זאל אריינטראגען א סטיל אין אנגריף און נישט סתם רייסען פאראויס, וואס נישט תמיד ברענגט דאס די נויטיגע רעזולטאטען.

אין דער ערשטער העלפט איז דאס שפילען מעהר א גלייכעס. „ווידזעוו" שפילט דאס מאל שוואכער ווי אויף די לעצטע מעטשען, אבער די יודישע מאנשאפט האט דאס נישט בעוויזען אויסצונוצען.

דער רעזולטאט אין דער צייט איז 1:1

נאך דער פויזע האט „ווידזעוו" א קלייבער איבערמאכט און געפינט זיך מעהר ביים שפילען. דאס דעציזירענדע טויער שיסט „ווידזעוו" אבער מיט א שטראף-שטויס דורך גלאגאווסקי.

ריכטער ה' סטעמפקען — גוט.

מייסטערשאפטס=מעטשען פון „בע"-קלאס אין לאדז

„טור" — „י.ק.פ." 1:4.

זיכערער נצחון פון דער ארבייטער-מאנשאפט, וועלכע געפינט זיך היי-יאהר אין א גוטער פארם.

פארמעטש 1:3 לטובת „טור 2".

צגערזש.

„סאקאל" — „בר כוכבא" 0:3.

„שטערען" — „הורגאן"

ווידער געשלעגען פון „הורגאן"=שפילער

כמעט יעדעס מאל ווען עס קומט אונז אויס צו שרייבען א בעריכט פון א מעטש פון „הורגאן" מיט א יודישער מאנשאפט, האבען מיר צו שרייבען אויף כליוגאנישע געשלעגען פון די „הורגאן"-שפילער. ספעציעל דעמאלט ווען עס „דראהט" אז די יודישע מאנשאפט קאן דעם מעטש געוואונען, אזוי האט אויך נעכטען „הורגאן" נישט איבערגעריסען מיט זייער טראדיציע פון שלאגען די יודישע שפילער.

צום נעכטען מעטש האט זיך נישט געשטעלט דער בעשטימטער ריכטער. ביידע קלובען האבען דעריבער לויט די פארשריפטען פארגעלייגט קאנדידאטען אלס ריכטער. נאך א גורל איז אויסגעפאלען צו פיהרען דעם מעטש דעם יודישען שפילער פון „מכבי" סאפיאן.

אין דער ערשטער העלפט פון מעטש האט „הורגאן" געשפילט מיטן ווינט, די יודישע מאנשאפט האט דעריבער אנגעוואנדען א טאקטיק פון פערטיידיגען זיך בכדי שפעטער אנצוגרייפען וואס איז איהר איינגעצייט געלונגען און ביז דער פויזע איז דער רעזולטאט געווען 0:0.

אין דער צווייטער העלפט פון מעטש האט „הורגאן" אנגעהויבען ווייזען וואס ער קאן און „געאנגען" אויף די פיס פון די יודישע שפילער. דער ריכטער האט אויסגעשלאסען צוויי קיטשליכע שפילער פון פעלד, ביים רעזולטאט פון 0:1 פאר „הורגאן" זיינען די יודישע מאנשאפט האט זיך כסדר... אין אנגריף, האבען צוויי „הורגאן" שפילער זיך געווארפען שלאגען די יודישע שפילער און דערביי אויסגעהאקט 3 ציין א יודישען שפילער. דער ריכטער האט דעריבער 30 מינוט פאר'ן סוף איבערגעריסען דאס שפילען.

אינטערעסאנט וואס עס וועט דערצו זאגען דער פוסבאל-פערבאנד, עס וועט כדאי זיין צו דערמאנען, אז נאך די פאריאהריגע אוואנטורעס פון דער „הורגאן"-מאנשאפט איז זי אפגעשטעלט געווארען פון די מיטגלידער-רעכט, און מען האט זי צוריקגעשטעלט אין די רעכטען מיט בעווארענישען.

אין פארמעטש האט די רעזערוו-מאנשאפט פון „שטערן" בעזיגט „הורגאן" 1:2.

ל. ט. ס. ג. — ווימא 2:3

אוניאן=טורינג — וו. ק. ס. 1:4

ס.ק.ס. — ק. ל. ס. (קאליש) 0:4

די טאבעלע שטעלט זיך נאך די דאזיגע מעטשען פאר אויף פאלגענדען אופן:

ל.ט.ס.ג. — 9 פונקטען; ס.ק.ס. — 9; ווידזעוו — 7; אוניאן-טורינג — 6; הכח — 5; וו.ק.ס. — 4; ל.ק.ס. I — 4; מכבי — 2; ק.ק.ס. — 2; ווימא — 0 פונקטען.

פריינדשאפטס-מעטש

בוזשא (פאביאניץ) — פ.ט.צ. (פאביאניץ) 2:2

אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער ציקליסטען-סעקציע פון „בר כוכבא"

אין אייגענעם לאקאל איז פארגעקומען די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער ציקליסטען=סעקציע פון „בר כוכבא", נאכ'ן איבערגעבען דעם טעטיגקייטס-בעריכט דורך דעם אנפיהרער און קאפיטאן פון דער סעקציע ה' משה צוקערמאן, האט איהם די אלגעמיינע פערזאמלונג אויסגעדריקט צוטרוי פאר זיין ארבייט לטובת דער סעקציע.

נאך די דעבאטען איז מען צוגעטרעטען צו וועהלען א נייע לייטונג.

די וואהלען האבען געגעבען פאלגענדען רעזולטאט: לייטער און קאפיטאן מ. צוקערמאן, 1 וויצע-קאפיטאן מ. לאסמאן, 2 וויצע-קאפיטאן ל. אבראמאוויטש. סעקרעטאר י. הערשקאוויטש.

עס זענען אויך אנגענומען געווארען א גאנצע רייה פארשלאגען, ווי דעם 8 יולי איינצוארדענען א מייסטערשאפט לויף אויף 100 קילאמ. ווי אויך דעם 12 אויגוסט א מאנשאפט ראווערען לויף אויף 100 קילמ. וועגען דעם פוהאר וואס איז געשאנקען געווארען דורך דער גאלוואניזאציע פירמע לאסמאן.

דעפ. ראזמארין קומט קיין לאדז

אין ענינים פון „מכבי"=פערבאנד

אין אנגעלעגענהייט פון וועלט=פערבאנד „מכבי" קומט היינטיגען דאנערשטאג קיין לאדז דער פארזיצער פון פוילישען „מכבי"-פערבאנד דעפ. ראזמארין. דעמועלבען טאג וועט פארקומען א זיצונג פון „מכבי"=עקזעקוטיוו אין לאדזער קרייז.

אומגליקס-פאל אויפ'ן מעטש מכבי—ווידזעוו

בעת'ן מעטש צווישען „מכבי" און ווידזעוו איז פארגעקומען אנ'אומגליקס-פאל. דער שפילער פון „מכבי" לייב הירש האט בעקומען א קלאפ פון א געגנערישען שפילער און ביי איהם איז צובראכען געווארען א פוס. ער איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

אינערליכע לייכט-אטלעטישע פערמעסטונגען פון „הכח"

שבת זענען פארגעקומען אינערליכע לייכט-אטלעטישע פערמעסטונגען. אין די פערמעסטונגען האבען אנטיילגענומען 80 לייכט-אטלעטען, צווישען זיי אנ'ערך 20 נישט-ארגאניזירטע. די דערגרייכטע רעזולטאטען זענען געווען נישט קיין שלעכטע.

אין דריי-קאמף פאר מענער האט געזיגט פאסירמאן ראמאן, וועלכער האט דערגרייכט אין 60 מעטער — 7,6 סעק. 80 מעטער — 10 סעק. און 100 מעטער — 12 סעק.

אין ווייט-שפרינג פון ארט האט דאס ערשטע ארט פערנומען ניימאן מיט 2,73 מעטער.

אין וואלד=לויף אויף 3000 מעטער פאר מענער האט דאס ערשטע ארט פערנומען טושינסקי אין 8,45 מינוט.

פון פרויען האבען זיך אין די פערמעסטונגען אויסגעצייכענט יאדזשא פיין און סטעפא פרידמאן. פון די יוניארען האט זיך אויסגעצייכענט יאראטשינסקי.

באקס-מעטש פוילען—אמעריקא און פוילען—עסטרייך

ראטהאלץ פאהרט קיין אמעריקא

דעם 29 אפריל קומט פאר דער אינטערנאציאנאלער באקס-מעטש צווישען דער רעפרעזענטאנץ פון פוילען מיט דער רעפרעזענטאנץ פון עסטרייך. דעם 2 מאי פאהרט די פוילישע רעפרעזענטאנץ ארויס קיין אמעריקא אויף א מעטש מיט דער אמעריקאנער רעפרעזענטאנץ. אין ביידע באקס-מעטשען נעהמט אנטייל דער יודישער באקסער פון דער ווארשעווער „גוויאזדא" — ראטהאלץ.

אין מעטש מיט דייטשלאנד האט זיך ראטהאלץ אפגעזאגט אנטיילצונעהמען.

בערענשטיין וועט שפילען אין „הכח"

מיר דערוויסען זיך, אז ס'זענען שוין אדורכגעפיהרט געווארען אלע פארמאליטעטען מיטן שפילען פון דעם בעקאנטען שפילער בערנשטיין אין „הכח". די קומענדיגע וואך זאל שוין בערנשטיין שפילען אין לאדזער „הכח".

באקס=מעטשען

רעפרעזענטאנץ עסטלאנד — רעפרעזענטאנץ שלעזיען 6:10

מכבי (ווארשא) — ווּיסלא (קראקא) 3:11

אלגעמיינע פערזאמלונג פון ז.ז.

נעכטען איז אונטער'ן פארזיץ פון פולק. אולריך פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דעם פערבאנד פון די ספארט-פערבאנדען. ס'זענען אנוועזענד געווען פארשטעהער פון 23 ספארט-פערבאנדען. די וואהלען פון דער נייער לייטונג האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען.

פרעזעס — פולק. אולריך, דאן מאיאר פאריש קאפ. ארלאווסקי, רעד. שיקארסקי, מאיאר געבעל.

ציקליסטען - געיעג וועגען דער פוילישער מייסטערשאפט

די ציקליסטען-סעקציע פון ל.ק.ס. האט איינגעארדענט א ציקליסטען-געיעג אויף א שטח פון 30 קילאמעטער וועגען דער פוילישער מייסטערשאפט. דאס ערשטע ארט האט פערנומען גלאוואצקי, (א.ק.ס. — ווארשא) אין 1 שעה 4 מינוט 46 סעק.. 2) לריפינסקי („סקאדא"— ווארשא), 3) קאטשאק („רעסורסא"— לאדז), די „טריו" קאלאדזשעיטשיק און אדארטוס האבען פערנומען דאס צעהנטע און עלפטע ארט.

באקס-מעטשען אין לאדז

אוניאן=טורינג — בר-כוכבא 8:8

די יונגע מאנשאפט פון בר כוכבא האט מיט'ן דערמאנטען רעזולטאט בעוויזען אז די יודישע מאנשאפט וועט מיט דער צייט ווערען א געפאהר פאר פיל אלטע רוטינירטע מאנשאפטען. אויסגעצייכענט בעזונדערס האבען זיך בארנשטיין און פאריזער.

אין פליגען-געוויכט האט ליבערמאן געוואונען צוויי פונקטען דורך א וואלקאווער.

בוצער 2 (אוניאן) האט בעזיגט רובינשטיינען, פאריזער האט בעזיגט סכאדאווסקין, בארענשטיין האט געוואונען ביי מאזנערן, סקאלסקי האט געוואונען ביי מאסמאנען (בר-כוכבא), פייבושעוויטש האט געוואונען ביי העניגן (אוניאן), גרייף (אוניאן) האט געוואונען ביי לעסמאנען.

הכח — ל.ק.ס. 15:1

דער דאזיגער רעזולטאט איז געקומען צוליב דעם וואס הכח האט צוריקגעצויגען איהרע באקסער און דאס מיט רעכט, ווייל די ריכטער האבען באלד ביי די ערשטע צוויי קאמפען געמאכט אזעלכע ענטשיידונגען, אז ס'האט נישט געהאט קיין שום זינען אנטייל צונעהמען אין די ווייטערדיגע קאמפען.

ר. איזראעל

דער אריער-פאראגראף

91

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

— וואס איז דאס פאר'א אונטערשיד, האט פריצי זיך פלוצים אנגערופען, צי דאס איז די אונטערשריפט פון לייטענאנט בעהמע, צי נישט? מ'דארף דאס אפילו נישט אויספארשען. לייטענאנט בעהמע איז נאך אזויפיל אנגענומען, אז די קליינע אויספארשונג קען איהם בעליידיגען...

הגם בעהמע האט נאר געווארט דערויף אז פריצי זאל איהם ארויסראטעווען פון דער שווערער לאגע, איז איהם דאך דאס אלץ אויסגעקומען פערדעכטיג, נישט טראכטענדיג וועגען דעם צוליב וואס פריצי טוט דאס, האט בעהמע געוואלט אויסנוצען די געלעגענהייט און זיך אנגעכאפט אן פריצים רייד..

— באמת דאס אלץ איז אזוי מאדנע, ווער האט דאס געהאט פאר'א אינטערעס מיר נאכצושפיאנירען און מיך חושד צו זיין אין זאכען, וואס געפינען זיך דא אין דעם דאזיגען דאקומענט.

— הייסט דאס אז איהר האלט אז דער דאקומענט איז א געפעלשטער? דאס פרייט מיך באמת...

— אבער צוליב וואס זאלען מיר אויף דעם אופן ערלעדיגען דעם ענין, לעבען און לעבען לאסען, — האט פריצי ווייטער געזאגט — איהר דינט דאך אין דער שטורמיסטישער געהיים-פאליציי נישט צוליב אידעאלע טעמים.

דער אונבעקאנטער האט איהם אנגעקוקט אבער נאך א ווײלע שווייגען האט ער געענטפערט:

— איך קען נישט לייקענען, אז דאס איז נישט איינגאנצען צוליב אידעאלע טעמים, אביסעל איז עס צוליב פרנסה אויך...

— און דעריבער זאג איך דאך, אז געלד האט נישט קיין ספעציעלען ריח, מ'ווייסט נישט פון וואנען עס שטאמט.

— וואס ווילט איהר דערמיט זאגען, האט דער אונבעקאנטער שטורמיסט געפרעגט.

— איהר דארפט דאס פערשטעהען... צו וואס טויגען די אלע אויספארשונגען, אז מ'קען פערדינען געלד...

בעהמע און דער שטורמיסט האבען פערוואונדערט אנגעקוקט פריצין, וואס וויל ער דא אויפטון? וואס האט פריצי דא צוגעטראכט?

— דוכט זיך מיר, הער אז איהר לעגט מיר פאר צו בעהמען כאבאר?

— נאך וואס זאלט איהר אנרופען מיט אזא נאמען, איך לעג אייך פאר צו פערדינען געלד, איהר קענט אננעהמען מיין פארשלאג אדער נישט, דאס איז אייער זאך.

בעהמע האט אנגעקוקט פריצין און דאן דעם שטורמיסט. ער האט געזעהען פאר זיך א פונק פון האפענונג אויף ארויסראטעווען זיך אויף אזא פשוטען אופן, אויב פריצי וועט דערגאנגען דער פאר פערלאנגען מיט עפעס בעצאהלט, מיט אזעלכעס וואס פריצי קען אויסנוצען איז עס אנ'אנדער ענין.

בעהמע האט געמאכט דעם אנשטעל אז ער הערט גארנישט און זעהט גארנישט, ער האט געוואלט לאזען פריצין ערלעדיגען דעם ענין.

— לייטענאנט בעהמע איז נישט קיין אראמאן, האט פריצי ווייטער געזאגט, איהר קענט דא גוט פערדינען.

דער אונבעקאנטער שטורמיסט האט זיך ארומגעקוקט אין אלע זייטען אזוי ווי ער וואלט זיך געוואלט איבערצייגען צי אימיצער הערט נישט אונטער.

— האט נישט קיין מורא, האט פריצי געזאגט, דא הערט אונז קיינער נישט, דאס איז וואו מיר געפינען זיך איז ענטשפרעכענד צו ערלעדיגען אזעלכע ענינים.

— וואס ווילט איהר, אז איך זאל טון, פאר לייטענאנט בעהמען?

— א קלייניגקייט, איהר זאלט נישט מאכען קיין געברויך פון דעם דאזיגען דאקומענט, וואס איהר האלט אין דער האנד, הגם איך ווייס נישט וואס ס'איז געשריבען אין איהם.

— גלייכער אז איהר זאלט מיר איהם איבערגעבען אוועקעבען, האט בעהמע איצט געזאגט, אויסנוצענדיג דעם מאמענט.

— א, ניין, דאס נישט, האט דער שטורמיסט אנגעכאפט דעם דאקומענט פעסט אין דער האנד אריין, ניין, דאס קען איך נישט. איך מוז דאך אפגעבען א חשבון דערפון, וואס איך האב דערמיט געטון.

— און אויף דעם איז פאראן אנ'עצה, האט פריצי זיך ווידער אריינגעמישט אינ'ם געשפרעך. לייטענאנט בעהמע איז היינט גענוג רייך אז ער זאל קענען אלץ בעצאהלען.

— איהם איז לייכט צו זאגען, האט בעהמע זיך געטראכט. ער פיהרט מיך אריין אין גרויסע הוצאות. פון וואנען האב איך געלד, פריצי, האט א גרויסע טעות, דאס וואס איך פערדין איצט גיב איך אויס אויף ווײן און ווייבער, איך האב שוין יא א נישט קשהדיגען דעפיציט, אלץ איז אבער ווערט אז איך זאל צוריק בעקומען דעם דאקומענט, איך דער האנד אריין, וועלכען ס'האט ביי מיר אויסגעפרעסט דער שרעקליכער מענש אין דער מאסקע, דעמאלט עלף א זייגער אין אוונט. (פארטזעצונג קומט).

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור)

בעגייטע אראבישע קאמפאניע געגען יודישער איינוואנדערונג

ירושלים. די אראבישע פרעסע טיילט מיט וועגען ערנסטע צוגרייטונגען צו בעגייען די קאמפאניע געגען יודישער איינוואנדערונג קיין ארץ־ישראל, וואס ווערען איצט געמאכט אין פיהרענדע אראבישע קרייזען.

אן אראבישע דעלעגאציע איז פאריגע וואך געקומען אין רעגירונגס־הויז און איבערגעגעבען א מעמאראנדום, וואס דריקט אויס „פערביטערטקייט געגען דעם שטראם פון יודישער איינוואנדערונג" און געגען לאנד־פערקויף צו יודען. דאס מעמאראנדום ווארענט די א"י־רעגירונג, זי זאל בעטען זיך צוהערען „צו די פאדערונגען פון דעם פאלק".

אין א ריהע ארטיקלען אין דער אראבישער פרעסע, וואס ערשיינט אין סיריען ווערט אויך אויסגעדריקט שטארקע געגענערשאפט צו דעם פראיעקט, אז דייטשע יודען זאלען אריינגעלאזען ווערען קיין סיריען. די ארטיקלען געבען צו, אז די אלגעמיינע לאגע פון די אראבער אין א"י האט זיך עקאנאמיש פיל פערבעסערט צוליב דער פערשטארקטער יודישער איינוואנדערונג, זיי שטרייכען אבער אונטער, אז עס איז פאראן א געפאהר, אז ווען די יודען וועלען קענען איינוואנדערען קיין לבנון און סיריען, וועלען זיי מיט דער צייט האבען יודישע באציאנאלע פרעטענזיעס אויך אויף לבנון, פונקט ווי זיי האבען אזעלכע „פרעטענזיעס" אויף ארץ־ישראל.

באיקאט אויף דייטשע סחורות פערשטארקט

ירושלים. אין גאנצען לאנד האט זיך איצט אנגעהויבען א נייע פערשטארקטע קאמפאניע געגען דייטשע סחורות. עס ווערען אנגענומען מיטלען צו פערקלענערען דעם אימפארט פון דייטשע סחורות אין א"י ביז צו א מינימום.

א ספעציעלער געדרוקטער „וועג־ווייזער" וועט אינגיכען ערשיינען אין תל־אביב, וואס וועט איבערגעבען די סוחרים, וואו זיי קענען בעקומען סחורות פון אנדערע לענדער אנשטאט דייטש־לאנד. אויסער דעם, וועלען צוריק ארויסגעלאזט ווערען ספעציעלע שילדען פאר געשעפטען, דאס די פערקויפען נישט קיין דייטשע סחורות.

דער באיקאט־קאמיטעט אין תל־אביב האט איצט דורכגעפיהרט א ספעציעלע אקציע צווישען די סוחרים פון הייזער, גאלאנטעריע און בוי־מא־טעריאלען. יעדער סוחר פון די דאזיגע צווייגען פון האנדעל האט אונטערגעשריבען א פערפליכטונג נישט צו קויפען און אויך נישט צו פערקויפען קיין דייטשע סחורות. עהנליכע התחייבות'ן האבען אויך געגעבען אלע קליינהענדלער פון תל־אביב.

היזקות אין די ארבייטער-פלאנ־טאציעס צוליב שטורם־ווינדען

ירושלים. א צאהל פון 5.304,540 קעסטלעך אראנזשען זענען הייגטיגען סעזאן ארויסגעשיקט געווארען פון ארץ־ישראל אין פערשידענע לענדער פון דער וועלט ביז דעם 10. אפריל.

די שטורם־ווינדען, וואס האבען זיך דורכגע־טראגען אין א"י אין פעברואר־מאנאט האבען, ווי עס ווייזט זיך איצט ארויס, געבראכט גרויסע שא־דענס אין א צאהל יודישע אראנזש־פלאנטאציעס. עס ווערט איצט אפגעשאצט, אז נישט ווינציגער ווי 250,000 קעסטלעך אראנזשען זענען פולשטענדיג צושעדיגט געווארען דורך די ווינדען.

יודען גרייטען זיך צו די מוניצי־פאלע וואהלען אין חיפה

ירושלים. דער שטאט־פרעזידענט פון חיפה האט אפיציעל מיטגעטיילט, אז די שטאט־ראט־וואהלען וועלען פארקומען אין חיפה און יוני מאנאט. צוליב דער גרויסער אויפלעבונג אין חיפה און בעזונדערס צוליב דעם, וואס די יודישע בע־פעלקערונג אין חיפה האלט אין איין וואקסען, איז דער יודישער אינטערעס צו די וואהלען אין חיפה גרויס אין גאנצען לאנד.

די לויה פון לעאו מאצקין אין ארץ-ישראל

ירושלים. וועגען דער קבורה פון פערשטארבענעם לעא מאצקין אין א"י דארפען נאך צוגע־געבען ווערען פאלגענדע פרטים:

די שיף מיט'ן קערפער פון פערשטארבענעם פרעזידענט פון ציוניסטישען אקציאנס – קאמיטעט האבען אין חיפה'ער פארט בעגעגנט אלע מיט־גלידער פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ.

טראץ דעם שטארקען רעגען האט א גרויסער עולם בעגלייט דעם קערפער קיין תל־אביב, וואו עס זענען ארויסגעטרעטען מיט הספדים הרב ר' עוזיאל, הרב אהרנסון, דער בירגערמייסטער דיזענהאף, ד"ר בן־ציון מאסינזאן און ה' סופראסקי. נאכדעם איז דער לויה־צוג אוועק קיין ברית־ענבים, וואו עס האט געהאלטען א טרויער־רעדע מ. מ. אוסישקין. אין ירושלים האט פארן בנין פון דער יודישער אגענץ אפגעווארט אויף דעם לויה־צוג א 2000־קעפיגער עולם. לענגערע טרויער־רעדעס וועגען לעבען און ווערק פון לעא מאצקין האבען גע־האלטען פרעזידענט נחום סאקאלאוו און ד"ר דוד יעלין.

לעא מאצקין איז געבראכט געווארען צו קבורה אויפ'ן הר־הזיתים.

60,000 יודישע ארבייטער אין ארץ-ישראל

ירושלים. איבער עכציג טויזענד יודישע ארבייטער זענען איצט פאראן אין ארץ־ישראל אין פערגלייך מיט די פערציג טויזענד, וואס זענען גע־ווען אין יאהר 1932.

א גענויע אויספארשונג, וואס איז דא געמאכט געווארען דורך דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור האט בעוויזען, אז פון די 60,000 ארבייטער זענען איבער 45,000 מיטגלידער פון „הסתדרות". אין תל־אביב אליין זענען איצט פערהאן מעהר פון 20 טויזענד יודישע ארבייטער. אין ירושלים איינשלי־סענדיג די ארבייטער, וואס ארבייטען ביים ים־המלח, זענען פערהאן לערך 10 טויזענד ארבייטער. אין חיפה זענען צוזאמען מיט די ארבייטער אויף דער „נשר" צעמענט־פאבריק פערהאן אויך לערך 10 טויזענד יודישע ארבייטער. לויט גענויע אויס־רעכענונגען קומט אויס, אז לערך 60 פראצ. פון די יודישע ארבייטער געפינען זיך אין די שטעט. אין די קאלאניעס שאצט מען געפינען זיך איצט העכער צוואנציג טויזענד יודישע ארבייטער, מענער און פרויען אריינגערעכענט.

21,000 ארבייטס - טעג זענען דורכגעפיהרט געווארען

דורך פרייוויליגע יודישע ארבייטער און דורך שול-קינדער

ירושלים. דער גרויסער מאנגעל פון ארבייטס העגד אויף די פרדסים און אויף די יודישע פעל־דער אין א"י האט דערפיהרט דערצו, אז די „הס־תדרות" האט ערקלערט צוויי גרויסע מאביליזאציעס פון ארבייטער און שול־יוגענד. אלס רעזולטאט פון די דאזיגע מאביליזאציעס זענען איבער טויזענד ארבייטער אוועקגעשטעלט געווארען אלס פרייוויליגע אויף די יודישע פעלדער צו ארבייטען איבער־שטונ־דען. צווישען זיי זענען געווען קארגע 600 יונגלעך און מיידלעך פון די יודישע שולען. לויט אן אפיציעלע סטאטיסטיק, וואס איז איצט פערעפענטליכט גע־ווארען האט די דאזיגע „פרייוויליגע יודישע אר־בייטס־ארמיי" אין פערלויף פון הייגטיגען מאנאט דורכגעפיהרט ארבייט אויף די פעלדער, וואס מא־כען צוזאמען אויס נישט ווינציגער פון 21,500 ארבייטס־טעג, אין דער „ארמיי" האבען וואלונ־טירט ארבייטער פון אלע ריכטונגען, איינשליסענ־דיג מזרח־יסטען.

די מאביליזאציע פון דער דאזיגער פרייוויליגער ארמיי האט זעהר פיל געהאלפען די יודישע אראנזשען־פלאנטאציעס, וואו די פרוכט וואלט גע־קענט פערפוילט ווערען, ווען זי וואלט נישט אראפ גענומען געווארען אין דער צייט.

אין די נאהענטסטע טעג ווערט ערווארט, אז 400 נייע יודישע ארבייטער וועלען אנקומען קיין א"י אויף דער רעכענונג פון די סערטיפיקאטען אויפ'ן קומענדען אימיגראציאנס־„שעדיול". די גרע־סטע טייל פון זיי וועלען געשטעלט ווערען אויף לאנד־ארבייט. וואו מען דארף נישט קיין ספעציעלע קוואליפיקאציעס.

א"י-רעגירונג ארבייט אויס פינף־יאהר-פלאן פאר די באהנען

ירושלים. די א"י־רעגירונג האט בעשלאסען אויסצוארבייטען א פינף־יאהריגען פלאן פאר דער רעארגאניזאציע פון דעם באהן־סיסטעם אין לאנד.

די א"י־אייזענבאהן ברענגט ביים היינטיגען טאג גרויסע דעפיציטען. דאס איז דערפאר, ווייל צו פאהרען מיט דער באהן אין א"י דויערט פיל לענגער ווי צו פאהרען מיט אן אויטאבוס. אויסער דעם, איז די רייזע אין אויטאבוסען פיל בעקוועמער און זאגאר ביליגער ווי די רייזע מיט דער באהן.

איינער פון די פלענער פון דער רעגירונג איז אריבערצופיהרען די צענטראלע פערבינדונגס־סטאציע פון לוד קיין תל־אביב. רעגירונגס־עקס־פערטען זענען ביי דער מיינונג, אז ווען דער באהן־קניפ וועט זיין אין תל־אביב וועט דאס גורם זיין צו א גרעסערען פערקעהר אויף דער באהן־ליניע און די הכנסות פון דער באהן וועט זיין דאדורך בעדייטענד פערגרעסערט.

ועד-לאומי נעמט אן מיטלען געגען מעגליכע זומער-קראנקהייטען

ירושלים. האבענדיג די ערפאהרונג פון לעצ־טען יאהר, ווען אין א"י זענען אין פערלויף פון זומער געווען איבער 200 פאלען פון בויך־טיפוס צווישען דער יודישער בעפעלקערונג, האט דער ועד־הלאומי איצט אינסטרואירט זיין געזונדהייטס־אפ־טיילונג אויסצוארבייטען בעצייטענס די געהעריגע מיטלען ווי אזוי צו פערהיטען די יודישע בעפעל־קערונג פון טיפוס און פון אנדערע קראנקהייטען. דער ועד־הלאומי בעמיהט זיך אויך צו פעראינטער־רעסירען די א"י־רעגירונג, כדי היינטיגען זומער זאל זיך נישט איבער־חזר'ען די לאגע פון לעצטען זומער, ווען אויסער בויך־טיפוס זענען אויך רע־גיסטרירט געווארען 900 קראנקע אויף דיזענ־טעריע און 591 קראנקע אויף מאלאריע.

מאריא וואלעווסקא

די ליבע צווישען נאפאלעאן און די פוילישע גרעפין

פון מ. דאנאטין

(3

נאפאלעאן האט אבער גלייך איינגעזעהען זיין טעות און ער האט דער פרינצעסין ליובאמירסקא כמעט קיין אויפמערקזאמקייט נישט געשענקט. פאר די אויגען האט איהם אלץ געשוועבט דאס געשטאלט פון יענער שעהנער בלאנדינקע מיט די צוויי טיפע בלויע אויגען !...

זי האט ער געוואלט זעהען און נישט קיין אנדערע !...

נאך איהר האט ער געבענקט, און נישט נאך קיין אנדערער !...

אבער געזאגט האט ער דאס קיינעם נישט. בלויז מיט זיין מארשאל דיורא האט ער וועגען דעם גערעדט.

— מ'מוז אויסגעפינען ווער זי איז ! — האט ער דיורא'ן געזאגט.

דאן האט דיורא זיך דורכגערעדט וועגען דעם מיט'ן גראף פאניאטאווסקי, איינער פון די גאר אנגעזעהענע אריסטאקראטען אין פוילען, דער מארשאל האט דערצעהלט דעם גראף וועגען דער בע־געגעניש אין בלאניע און ער האט פאר איהם גע־שילדערט דעם אויסזעהען פון יענער שעהנער בלאנדינקע מיט די בלויע אויגען.

— מיט איהר מוז זיך דער אימפעראטאר טרעפען ! — האט דיורא געזאגט דעם גראף פאניאטאווסקי, — און איהר מוזט אויסגעפינען ווער זי איז און וואו זי געפינט זיך !...

אויסנעמען ביים אימפעראטאר און דערפילען זיין וואונש זיינען די פוילישע פריצים געווען גרייט ; קיינער האט נישט געזעהען קיין עולה אין דעם וואס דער פראנצויזישער אימפעראטאר אליין האט געווארפען אן אויג אויף איינער פון די שעהנסטע טעכטער אין פוילען און ער פערלאנגט, אז מען זאל זי פאר איהם אויסזוכען...

אבער ווער איז זי ?

און וואו איז זי ?

דער גראף פאניאטאווסקי האט איינגעלעגט די וועלט אויסצוגעפינען ווער ס'איז געווען די בלאנדינקע, וועלכע האט אין בלאניע זיך בעקענט מיט דעם אימפעראטאר, אבער דאס איז איהם נישט אנ־געקומען גרינג. און ווען נישט מאריא וואלעווסקא'ס פריינדין, וועלכע האט זיך ארויסגעכאפט מיט א [illegible] און דערמיט ארויסגעבענדיג דעם סוד, וואלט דער גראף אפשר טאקע נישט געווען אויסגעפונען ווער די בלאנדינקע איז.

אזוי שנעל ווי פאניאטאווסקי האט זיך דער־וואוסט, אז דאס איז געווען נישט קיין אנדערע ווי די גרעפין מאריא וואלעווסקא, איז ער גלייך אוועק צו איהר און האט זי איינגעלאדען צו קומען צום באל, וואס האט געדארפט פארקומען מיט עטליכע טעג שפעטער. ער האט דער יונגער גרעפין דער־צעהלט ווי שטארק דער אימפעראטאר איז פעראינ־טערעסירט אין איהר, און ער איז געווען זיכער, דער גראף, אז די וואלעווסקא וועט זיין זעהר צו־פרידען דערפון און זי וועט זיך אוודאי פיהלען שטארק געשמייכעלט פון דעם וואס נישט קיין אנ־דערער ווי דער גראף פאניאטאווסקי אליין איז געקו־מען פערזענליך זי איינלאדען צו א באל אויף וועל־כען ס'וועט זיין דער אימפעראטאר...

ווי איבערראשט איז ער אבער געווארען ווען ער האט דערהערט ווי די יונגע גרעפין מאריא וואלעווסקא ענטפערט פעסט און זיכער :

— איך דאנק אייך, גראף, פאר דער איינלאדונג, אבער איך וועל צום באל נישט געהען !..

גראף פאניאטאווסקי האט דאס בשום אופן נישט געקענט פערשטעהען. עס איז איהם שווער געווען זיך פארצושטעלען ווי אזוי מ'קען זיך גאר אפזאגען פון אזא גרויסען כבוד. די יונגע גרעפין וואלעווסקא האט אבער אנדערש געקוקט דערויף...

גליקליך איז איהר פאמיליען־לעבען איז זי נישט געווען. דעם אלטען גראף וואלעווסקי, וועלכער איז געווען מיט גאנצע פיר און פופציג יאהר עלטער פאר איהר, האט זי נישט ליב געהאט און נישט גע־קענט ליב האבען. זי האט געבענקט נאך ליבע. געטרוימט פון דעם, זי האט אבער שטארק געצווייפעלט איז דעם צי אינטימע בעציהונגען מיט נאפאלעאנען וועלען איינשטילען און בעפרידיגען די טיפע בענקעניש פון איהר נשמה... וואדים וואס וועט דאס הייסען? עס וועט הייסען אז פוילען האט זי אויסגעקליבען פאר דעם קרבן אויף א מזבח, וואס מ'האט עפענטליך אוועקגעשטעלט פאר דעם אימפע־ראטאר, וואס דארף בעפרייען דאס פאטערלאנד. עס וועט הייסען, אז פוילען האט גענומען איינע פון איהרע טעכטער און זי עפענטליך געפיהרט צום אימפעראטאר אין בעט אריין... און דאס איז איהר, דער יונגער גרעפין וואלעווסקא, נישט געווען צום הארצען, זעהר שטארק נישט צום הארצען, און ס'האט איהר שוין באנג געטאן פאר וואס זי האט זיך געלאזט פערפיהרען פון איהרע פאטריאטישע גע־פיהלען און איז געלאפען קיין בלאניע זעהען דעם אימפעראטאר און אויסדריקען איהר בעגייסטערונג דערמיט וואס ער איז געקומען קיין פוילען. צו וואס האט זי דאס געטון? ווען זי וואלט געוואוסט פריער מיט וואס דאס וועט זיך ענדיגען וואלט זי נישט געווען געלאפען דעם אימפעראטאר אנטקעגען...

לאנג האט דער גראף פאניאטאווסקי גערעדט מיט איהר, געפרובט בעווייזען, אז זי מוז אננעהמען די איינלאדונג, אבער דייגע רייד זענען געווען אומזיסט געווארפען. מאריא וואלעווסקא האט זיך געהאלטען פעסט ביי איהר בעשלוס אז זי וועט צום באל נישט געהען און אז זי וויל דעם אימפעראטאר מעהר נישט זעהען.

צווישען די פוילישע פאטריאטען איז באלד געווארען א גרויסע מהומה ; זיי האבען מורא גע־האט, אז דאס וועט נאפאלעאנ'ען שטארק דער־צארנען און ער וועט זיך דערפאר אפרעכענען מיט פוילען און אלע האפנונגען זייערע וועגען זעלבסט־שטענדיגקייט וועלען זיך אויסלאזען מיט גאר נישט און די שונאים ארום און וועלען ווידער אפ־רייסען פון פוילען גאנצע שטיקער פאר זיך, זענען די אנגעזעהנסטע פאליטיקער און שטאטסמע־נער פון לאנד אוועק צו דער יונגער גרעפין מאריא וואלעווסקא און אלע האבען זיך ביי איהר געבעטען, אז זי זאל זיך אונטערווארפען דעם וואונש פון אימ־פעראטאר...

זיי האבען געפרובט איהר בעווייזען, אז אין איהרע הענט ליגט איצטער דער שיקזאל פון פוילען און אז ס'איז א גליק וואס דער גרויסער אימפעראטאר האט געווארפען אן אויג אויף איינער פון פוילען'ס שעהנסטע טעכטער. זי האט אבער נישט געוואלט הערען דערפון, און איהר ענטפער איז געווען א פעסטער :

— איך וועל צום באל נישט געהען.

די פאטריאטען זענען געווען פערצווייפעלט, אבער זיי האבען די האפנונג נישט אויפגעגעבען ; זיי האבען אלץ גערעדט און גערעדט, און ווען דער אלטער גראף וואלעווסקי איז געקומען אהיים זענען זיי צוגעשטאנען צו איהם, אז ער זאל פועל'ן ביי זיין יונגער ווייב, זי זאל אננעמען די איינלאדונג און קו־מען צום באל.

דער אלטער האט נישט פערשטאנען פאר וואס מאריא איז אזוי איינגעקשנ'ט ; איהם איז גאר נישט איינגעפאלען צו טראכטען, אז נאפאלעאן איז אויסער צו מאכען מאריאן פאר זיינע א געליבטע ; ער האט געמיינט, אז זי וויל נישט געהען צום באל, ווייל זי האט בכלל נישט ליב קיין פאראדנע און שרייענדיגע אונטערהאלטונגען, — אזוי איז זי אלע מאל — האט ער געזאגט צו די אנגעזעהענע לייט.

— זי האט נישט ליב קיין ראשיגע געזעלשאפט. זעהר א בעשיידענע איז זי ביי מיר...

ביי איהם, ביי דעם אלטען גראף אנאסטאסיוס וואלעווסקי, וועלכער איז שוין געווען ווייט אין די זיבעציגער. איז אויסגעקומען, אז ס'איז נישט מעהר ווי נאטירליך, אז צו אזא גראנדיעזען באל, וואו עס וועט זיין די גאנצע סמעטענע פון דער פוילישער אריסטאקראטיע, זאל מען איהם און זיין ווייב אויך איינלאדען, און ער האט דעריבער נישט געקענט פערשטעהען פאר וואס זי וויל נישט געהען.

— מיר מוזען געהען ! — האט ער מאריא'ן געזאגט.

נישט האבענדיג קיין אנדער ברירה האט די יונגע גרעפין איינגעשטימט צו געהען צום באל. זי האט אבער אויסגענומען, אז ווען מ'וועט זי פארשטעלען פאר'ן אימפעראטאר זאל מען דערביי נישט מאכען קיין גרויסען ווען ; מ'זאל דאס מאכען שטיל און אהן טומעל...

געוואלט האט דער אלטער גראף, אז קומען צום באל זאל זיין יונגע ווייב שיינער פון אלע אנדערע, אבער מאריא האט זיך נישט גע־וואלט אנטון שרייעדיג. איז זי איז געקומען צום באל אנגעטון אין א ווייס זיידען קלייד וואס איז געווען איבערגעצויגען מיט א ווייסען טול, אויך צירונג האט זי געטראגען זעהר ווייניג. אבער וואס זי האט געטראגן, האט איהר זעהר שעהן געפאסט, און ווען זי איז אריינגעקומען אין גרויסען זאל, וואו נאפאלעאן איז נאך נישט געווען, האבען אלע זיך גלייך בעמערקט און אלע האבען שוין געוואוסט, אז זי איז דאס, אויף וועמען דער אימפעראטאר אליין קוקט ארויס...

דער יעדאנק, אז אלע ווייסען שוין ווי שטארק דער אימפעראטאר איז אין איהר פעראינטערעסירט און וואס ער איז דערמיט אויסען, האט מאריא'ן אריינגעבראכט אין א גרויסער פערלעגענהייט און זי האט געפיהלט ווי מען וואלט זי דא א נאקעטע אוועקגעשטעלט פאר אלעמען אין די אויגען ; זי האט זיך געשעהמט, זי איז געשטאנען ווי א פערלאר־רענע, האלטענדיג די גאנצע צייט די אויגען אראנ־טערגעלאזט צו דער ערד, און ווי זי איז אזוי גע־שטאנען, איז דער גראף פאניאטאווסקי צוגעגאנגען צו איהר.

— עס פרעהט מיך זעהר, גרעפין, וואס איהר זייט געקומען — האט ער איהר געזאגט. — אלע הא־בען דא ארויסגעקוקט אויף אייך... אלע האבען דא גערעדט וועגען אייך...

מאריא וואלעווסקא האט געגעבען א שאקעל מיט'ן קאפ. געזאגט האט זי אבער גארנישט.

— איך האב א בעפעהל אייך איינצולאדען צו טאנצען מיט מיר. — האט פאניאטאווסקי איהר געזאגט.

(ווייטער — מארגען)

קראנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירעו מיר: דעם עלעגאנטען CLARK GABLE ווי אויך די בילד-שעהנע JOAN GRAWFORD אלס „דאנסינג-דאמע" אין סופערפילם Metro Goldwyn Mayer א.ג.
רעזשי: Z. Leonardo

„די טאנצענדע ווענוס"

גאך נישט געוועזענע פראכטפולע אויסשטאטונג און רייכטום! הערליכע רעוויע! די פראכט-פולסטע פילם-אויפפיהרונג פון סעזאן!
אויסער׳ן פראגראם: די לעצטע נעשעהעניסעו איו דער וועלט איז אקטועלעו וואכעו-זשורנאל פון „FOX".

AMOR
פאמארסקא 89, טעל. 248-05

לעצטע 2 טעג אין דעם סעזאן! לאזט נישט אדורך די זעלטענע געלעגענהייט צו זעהן דאס 8. וואונדער פון דער וועלט די 23-מעטערדיגע ריזען-מאלפע
גערענקט וועגען KING KONG
צו וויסט איהר, וואס ס'איז KING KONG
צי האט איהר געהערט וועגען KING KONG
די גאנצע וועלט רעדט וועגען KING KONG

KING-KONG

אין די הויפטראלען: FAY FRAY און דער העלדישער ROBERT AMSTRONG
23-מעטערדיגע מאלפע KING KONG || אויסערדעם א גרענדיעזער נאך פראגראם.

Zdrojowisko Solankowe i Leśna Stacja Klimatyczna
DRUSKIENIKI

בעזיצט מאדערנע איינריכטונגען צו זאלין-בעדער, קוילן-זויער-בעדער אויף סאלענקס, טלען, פיאנקאווע און מאראווינאווע. ביגעקאלאגישע באדינבעטען, איינשלינגער, עלעקטרא און הידרא-טעראפישע אפטיילונגען, טרינקערי פון הייל-וואסערן, דיאגנאסטישע לאבאראטאריום.
הייל-אנשטאלט פון אנווענדונג פון זון, לופט און בעוועגונגען מיט שוים באדינגען, אטמונגס-פלאץ אויף דער ראטנישאנקע און א פלאזשע ביים ניעמען. תעטער-ספארטען.
דער סעזאן איז פון 15 מאי ביז'ן 30 סעפטעמבער.
אויפענטהאלט- און הייל-קאסטען זענען זעהר ביליג.
פראספעקטען שיקט ארויס און ערטיילט אינפארמאציעס:
Komisja Zdrojowa: אין דרוסקעניקי
Związek Uzdrowisk Polskich, Boduena 2 אין ווארשא
tel, 530-38.

א משמש בקודש
ביים וואלבאזשער רבי שליט"א זגערזשער 38 ברויכט מען א משמש. ס'קען זיין א בחור און אויך קען זיין פון פראווינץ. אין קריגען עסען מיט שלאפן. כל הקודם זכה.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייזע פאסטענס
עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטע שפולערין, א פערטיג-מאכערין מלינארסקא 2, אין טויער לינקס דריטער שטאק וואוינונג 57, ביי ליס. 1636

עס ווערען געזוכט לערן-יונגלעך אין א שאכטעל-פאבריק צעגעלניאנא 16 ביי וועלטמאן. 1633

האנד-נייהערינס צו דאמען-מאגאזין זענען פון זאפארט נויטיג ביי פריליך פאמארסקא 33. 1632

עס ווערט געזוכט א גוטער האנדנייער צו מענער-בעשטעלט, ביי קליין, צעגעלניאנא 18. 1634

פערשידענעס
א קעטעל-מאשין צו זאקען 22-ער און אנ׳אבערלאק אין בעסטען צושטאנד זעהר ביליג צו פערקויפען צו ערפאהרען זיך ביי שטייער סטאדאלניאנא 10. 31

Patefon z 60 płytami skrzynkowy, mahoniowy w dobrym stanie, okazyjnie do sprzedania za 140 złotych. Telefonować 148 11.

ראקאלען
א גרויסע שטוב מיט א בעזונדערן איינגאנג זוך איך ביי אנשטענדיגע פאמיליע עווענטועל א שטוב מיט א קיך געגען אבטרעט-געלד, געגענד נאווא-מיעסקא. מעקלערס געווינשען טרויבא זאוואדזקא 17. 1637

בילוג און שעהן!!!
אהן שעדליכע מיטלען
וואשט, פארבט און פוצט אנצוגען, מאנטלען, קליידער, סוועטערס, קאפעלושען, אויך וועש און רעמט גארדינען
די יודישע
כעמישע וועשעריי און פארבעריי
„עריקא"
2 מלינארסקא 2 (ביים ראג בזשעזשינער).
פון 1.50 א פאר גארדינען, פון 4 זל. א פאלטא, פון 1.50 זל. א קלייד, פון 80 גר. ביז 1.20 זל. א סוועטער, 1.80 וואשען און פאסאנירען א קאפעלוש. 15 גר. א קראגען, פון 50 גר. א אויבערהעמד. שניידער-רעפעראציעס און פארבעריי אויפן ארט

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYNSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארטיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

לעטשניצע „OMEGA"
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ׳ן ארט, וויזיטען אין דער שטאדט. געבורטס-הילף, ערצטליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפן, רענטגען, דיאטערמיע. אפאטרונקעס און זאשטשיקעס.
בעראטונג 3 זל.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אוו.

Dr. A. Gibiański
לונגען- און הארץ-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
זאכאדניא 59A
טעל. 133-81.
נעמט אן פון 9–10³⁰ און פון 4–6³⁰ נאכמ.

STARSZY FELCZER
B. JOSKOWICZ
Północna 4, tel. 141-86
שטעלט טעגליך פאקען מיט מיט פרישע קראוויאנקע
און גיט אויך ארויס בעשייניגונגען.
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 4—7 נאכמ.

ביטשריפט-ביורא
פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע-מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקס אפיציגע.

פאראפינער'ס
צו שפול-מאשינען
בעקומט מען ביליג אין דער מעכאנישע שלאסעריי
J. REDER
11. ליסטאפאד 11/13
(ראג זאכאדניא)

לעבער איין דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצובייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

פאדאטעה אבראמאווי
אדוואלאניעס וועגען פאדאטעק אבראמאווי, שרייבט דאס קאנצעסיאנירטע
ביטשריפט-ביורא
פאר אדמיניסטראטיווע און געריכטליכע ענינים פון
י. ח. בוזין,
לאדז, אגראדאווא 3

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פריוואט
זגערזשער 1 (איינגאנג אלטער מארק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6–8 אוו.
לעטשניצע-פרייזען.

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי און פון 4.30 — 6.30 אווענד.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Dr. med.
Oł. ZADZIEWICZ
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערען און קעהל-קאפף-קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

ברוך-קראנקע!!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם איז גאנץ פוילען בעריהמטען ספעציאליסט ארטא-פעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געוואר׳ען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

אין דער ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ספעציעל פאר אלערארט ברוך-קראנקע (רופטורען) ביי מענער, פרויען און קינדער, ווי אויך פאר אלערארט קאליקעס און פעהלערן פון גוף. אלע ליידענדע אויף די שווערסטע, פערעלטערטע און נעפעהרליכסטע ברוכען מערען מיט דעם גרעסטען ערפאלג, אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער געהיילט.

Dyr. J. Rapaport

ברוך-ליידענדע!
פערלאזט נישט די קראנקהייט, — ווייל דער ווינקעל-ברוך אז מען פערנאכלעסיגט ווערט ער גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט ארויס אין דעם פאל איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה. פון פערדרייען זיך די קישקעס קאן מען ווערען בראנדיג און שטארבליך. — ספעציעלע ארטאפעדישע גומי הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען שנעל און זיכער די שווערסטע און געפעהרליכסטע ברוכען פאסט ארטאפ. הייל-באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!
אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייליגסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מאדערנע ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארטען און אפאראטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביינער-שווינדזוכט, ליטונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע, קינסטליכע גומענע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שטערצליכע פלאט-פיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! | אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! שמאפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא-כאריך). | אכטונג!

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין עפענטליכע דאנקבארקייט דעם ה׳ דיר. י. ראפאפארט, ספעציאליסט-ארטאפעד אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, פאר אפראטעווען מיך פון טויט צוליב מיין שווערער ברוך-קראנקהייט. דער פערלעגטער באנדאזש פון זיין אויסגעצייכענטע מעטאדע האט מיך געראטעוועט און פעהיט מיך איצט פון רופטור-ווערהטאגען. דער ה׳ דיר. האט נישט אבגעלאזט ווינע הענד אפילו דאמאלס, ווען אלע האבען שוין געצווייפעלט אין מיין לעבען און פאר די דאזינע איבערגעבענהייט דאנק איך איהם הארציג.
(—) Boruch Malerman. (5)

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר׳ן טעקסט-8 . פרייזען אין ערב-יו"ט-24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט-40 . . . 60 4
זאכען טעקסט-12 . . . 18 . . . . .
אויפ׳ן דער שטעמפל 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען-20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס נאכפאלגענדע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס פערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביז 5 און פייערטאג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 84.